Τὸ φύλλον δραχ. 2.50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐτὸ καὶ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρακοὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἐπάγγωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος *Ἐν Ἀθήναις, 27 Σεπτεμβρίου 1930* *Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 43*

ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΒΥΣΣΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MAURICE CHAMPAGNE

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Τὸ σχέδιο τοῦ κ. Ράλφ Ἰδαίν

Μιὰ κανονιὰ ξύπνησε τοὺς τριγύρινοὺς ἀντίλαλους, ἀναγγέλλοντας τὸ μεσημέρι.

Ὅλη ἡ κατασκήνωση φάνηκε σὰ νὰ ξύπνησε μονομιᾶς.

Ἀπὸ τὶς σκηνὲς καὶ τὶς καλύβες προβάλλει ἕνας ὁλόκληρος λαὸς μὲ παράξενα κοστούμια κι' ἀστεῖα γλῶσσα, καὶ ὅλοι διευθύνονται πρὸς ἕνα ὁρισμένο σημεῖο τοῦ ἀπέραντου αὐτοῦ κάμπου τοῦ Θιβέτ, ποὺ βρίσκεται σὲ ὕψος τεσσάρων χιλιάδων μέτρων.

Ἀψηφώντας τὸ δυνατὸ κρύο καὶ τὸν παγωμένο ἀγέρα, ποὺ μοιάζει σὰ νὰ κόβει τὸ πρόσωπο, ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος διευθύνεται σ' ἕνα ξύλινο σπίτι, ποὺ βρίσκεται στὰ χείλη ἀκριβῶς μιᾶς ἀβύσσου, ποὺ κανένα μάτι δὲν μπορεῖ ν' ἀτενίσει τὰ βάθη της.

Σὲ λίγα λεπτά, ὅλοι αὐτοί, Ἰνδοί, Κινέζοι, Θιβετιανοί, ἄντρες καὶ γυναικόπαιδα ἔχουν μαζευτεῖ γύρω σ' αὐτὸ τὸ ξύλινο σπίτι, καὶ τὸ κοιτάζουν μὲ περιέργεια καὶ φόβο.

Ἀπὸ μέσα ἀκούγονται ἦχοι σὰν τὰ ρουχαλητὰ μιᾶς ἀτμομηχανῆς. Τί νὰ συμβαίνει ἄραγε κεῖ-μέσα; Τί εἶναι αὐτὰ τὰ μυστηριώδη μηχανήματα, ποὺ ἀπασχολοῦν τοὺς ξένους αὐτούς; Τρεῖς μῆνες τώρα ἔχουν ἔλθει σ' αὐτὸ τὸ ὑψόμετρο, ποὺ εἶναι ἴσο μὲ τὸ ὑψόμετρο τοῦ Λευκοῦ Ὄρους καὶ ποὺ ἀνεμοστρόβιλοι καὶ κατεγίδες τὸ σαρώνουν καθεμέρα. Καὶ κανεὶς δὲν ξέρει τοὺς πραγματικοὺς σκοποὺς των.

Στὴν ἀρχή, οἱ ἰθαγενεῖς φοβήθηκαν ὅτι οἱ λευκοὶ σχεδίαζαν μιὰ νέα ἐκδρομὴ ὡς τὴν ἁγία πόλη Μάσσα· ἀλλὰ σὲ λίγο οἱ φόβοι τους βγῆκαν μάταιοι.

Μόλις ἔφτασαν στὸ ἔρημο αὐτὸ ὀροπέδιο, οἱ ξένοι ἔχτισαν βιαστικὰ τὸ ξύλινο σπίτι τους, καὶ τριγύρω ἔστησαν μικρὲς μπαράγκες καὶ σκηνές. Ἔμειναν ἐκεῖ, χωρὶς νὰ προχωρήσουν βῆμα πρὸς τὶς ἐσωτερικὲς ἐκτάσεις τοῦ Θιβέτ.

Οἱ μέρες περνοῦσαν καὶ τὸ μόνο ποὺ κατόρθωσαν νὰ μάθουν οἱ Θιβετιανοὶ ἦταν ὅτι εἶχαν νὰ κάμουν μὲ Πλένκι (*): Ἦταν ὁ μηχανικὸς Ράλφ Ἰδαίν, ὁ γιατρὸς Κῦρος Γάρτνερ, ὁ λοχαγὸς Σέλλυς, ὁ ὑπολοχαγὸς Πάτερσον, ὁ λοχίας Βίγκς κι' ὁ στρατιώτης Πάδδυ, μαζὶ μὲ διακόσιους στρατιῶτες καὶ μισθοφόρους ἰνδοὺς ἐργάτες. Κι' εἶχαν ἔρθει μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ καταμετρήσουν τὰ βαθύτατα ἀνοίγματα τῆς γῆς, ποὺ εἶναι πυκνὰ σ' αὐτὴ τὴν περιοχή.

Κι' ὅμως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἰθαγενῶν ποὺ εἶχαν μαζευτεῖ τριγύρω στὴν κατασκήνωση τῶν λευκῶν μεγαλώνει μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, κι' οἱ Θιβετιανοὶ φαίνεται ὅτι παρακολουθοῦν μὲ ἀπερίγραπτο ἐνδιαφέρον κάθε κίνηση τῶν ἐξερευνητῶν.

Ἀλλὰ γιὰ τὴν ὥρα κάθονται φρόνιμα, κι' οἱ Εὐρωπαῖοι, ἀπὸ τὴ δική τους μεριά, δὲν φαίνονται νὰ τοὺς δίνουν καμμιὰ σημασία.

Τὴν ἡμέρα αὐτή, ποὺ χτύπησε ἡ κανονιά, εἶναι μαζεμένοι κι' οἱ πέντε, μαζὶ μὲ τὸν Πάδδυ, ποὺ εἶναι ὀρδινάντσα τοῦ Σέλλυς, καὶ πίνουν τὸν καφέ τους μετὰ τὸ φαγητό.

Ὁ γιατρὸς Γκάρτνερ μιλεῖ μὲ τὸ λοχαγὸ Σέλλυς καὶ τὸν ὑπολοχαγὸ Πάτερσον, ἐνῶ ὁ μηχανικὸς Ράλφ Ἰδαίν καπνίζει παράμερα τὸ τσιγάρο του, ξαπλωμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα.

Λείπει μόνον ὁ λοχίας Βίγκς, ποὺ ἔχει ὑπηρεσία ἔξω.

Ὅλοι τους εἶναι ἥσυχοι κι' ἀμέριμνοι, καὶ δὲν φαίνονται νὰ συλλογίζονται καθόλου τοὺς κινδύνους, ποὺ μέλλουν ν' ἀντιμετωπίσουν στὴν παράτολμη ἐπιχείρησή τους.

Ὅταν ὅμως χτύπησε τὸ κανόνι, τότε οἱ συνομιλίες τους ἐκόπηκαν μονομιᾶς κι' ὁ γιατρὸς Γκάρτνερ σηκώθηκε ἀπάνω καὶ πλησίασε τὸ μηχανικό.

—Ἀγαπητέ μου Ράλφ, εἶπε, σήμερα εἶναι, ἂν δὲν κάνω λάθος, ἡ 18 Ἰουνίου 1907. Ἡ

«Εἶδε ἕναν ἄγνωστο νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὸ διαμέρισμα τῶν μηχανῶν...» (Σελ. 507, στ. γ'.)

(*) Ἐγγλέζους.

κανονιὰ μᾶς εἰδοποιεῖ πὼς εἶναι μεσημέρι· Ἔμαστε σὲ λίγην ὥρα θὰ πρέπει νὰ ἐπιχειρήσουμε τὴν πρώτη μας κάθοδο στὴν ἄβυσσο. Νομίζω, φίλε μου, πὼς ἦλθε ἡ ὥρα νὰ ἐκπληρώσεις τὴν ὑπόσχεσή σου καὶ νὰ μᾶς πεῖς τὸν πραγματικὸ σκοπὸ αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας.

Τράβηξε μιὰ ρουφηξιὰ ἀπ' τὸ τσιγάρο του κι' ἐξακολούθησε:

— Πάει ἕνας χρόνος ἀπὸ τότε ποὺ σὲ ἀκολουθήσαμε, πιστοὶ κι' ἀφοσιωμένοι, ἀφίνοντας τὴν ἡσυχία τοῦ σπιτιοῦ μας, γιὰ νὰ ἐπιχειρήσουμε μαζί σου τὴν πιὸ μοναδικὴ ἐξερεύνηση τοῦ κόσμου, καθὼς μᾶς ὑποσχέθηκες. Μᾶς εἶπες ὅτι τὸ μεσημέρι τῆς 18 Ἰουνίου, θὰ μᾶς φανέρωνες τὸ μυστικό. Ἰδοὺ λοιπόν, ἡ ὥρα ἐσήμανε. Ἐδείξαμε, μοῦ φαίνεται, ἀρκετὰ τὴν ἀφοσίωσή μας καὶ τὴν πεποίθησή μας σὲ σένα, καὶ ξέρεις πολὺ καλὰ

«Ἔχουν μαζευθεῖ γύρω σ' αὐτὸ τὸ ξύλινο σπίτι...» (Σελ. 505, στ. α'.)

ὅτι εἴμαστ' ἕτοιμοι νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὸ θάνατο, ἂν τὸ πεῖς. Δεῖξε μας λοιπὸν τώρα καὶ σὺ τὴν ἐμπιστοσύνη ποὺ μᾶς χρωστᾶς. Σὲ ἀκοῦμε.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ βασίλεψε σιωπή, κι' ὁ μηχανικὸς τράβηξε ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ τσιγάρο του, μ' ἕνα γαλήνιο χαμόγελο στὰ χείλη. Ἔρριξε μιὰ ματιὰ στοὺς φίλους του, καὶ σκέφθηκε ἀμέσως ὅτι κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς δὲν εἶχε πιστέψει οὔτε στιγμὴ ὅτι σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας ἦταν νὰ κάνει βυθομέτρηση στὰ μεγάλα ἐκεῖνα ἀνοίγματα τῆς γῆς. Ὁ μηχανικὸς ἐννοεῖ νὰ ξεπληρώσει αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὴν ὑπόσχεσή του καὶ νὰ μὴν ἀφήσει περισσότερο τοὺς φίλους του στὴν ἄγνοια.

— Πολὺ καλά, φίλοι μου. εἶπε. Θὰ σᾶς πῶ ποιὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιχείρησής μας. Μόνο νὰ προσέχει ὁ Πάδδυ, μήπως κανένα ἀδιάκριτο αὐτὶ πάρει τὰ λόγια μου.

— Πήγαινε νὰ τοὺς διώξεις ἀπ' ἔξω, λέει ὁ λοχαγὸς Σέλλυς στὸν Πάδδυ κι' ἔλα νὰ μᾶς πεῖς.

Ἡ ὀρδινάντσα φεύγει καὶ γυρίζει σὲ λίγο. Χαιρετᾶ στρατιωτικὰ καὶ δίνει ἀναφορά:

— Κανεὶς δὲν εἶναι ἀπέξω, λοχαγέ μου.

Ὁ μηχανικὸς Ἰδαὶν κοιτάζει ἄλλη μιὰ φορὰ τοὺς συντρόφους του καὶ λέει:

— Φίλοι μου, πηγαίνουμε πρὸς τὴ δόξα.

Κι' ἡ φωνή του πάλλεται ξαφνικὰ ἀπὸ μιὰ ἀσυνείδιστη συγκίνηση.

— Καὶ μάλιστα μιὰ δόξα, ποὺ θὰ μᾶς τὴ ζηλεύουν κι' οἱ πιὸ ἀνδρεῖοι κι' οἱ πιὸ τολμηροὶ ἄνθρωποι. Γιατὶ αὐτὸ ποὺ θὰ ἐπιχειρήσουμε μεῖς, κανεὶς ἐξερευνητὴς δὲν τὄχει ἐπιχειρήσει ὡς τώρα. Ἐμεῖς μέλλουμε νὰ γνωρίσουμε ἕναν κόσμο καινούργιο, ποὺ ὡς τώρα δὲν τὸν ἔχει ἀντικρύσει μάτι Εὐρωπαίου... Μὴν ἀπορεῖτε, φίλοι μου. Σᾶς λέω ὅλη τὴν ἀλήθεια, καὶ μάλιστα σὲ σένα, Σέλλυς, ἀνήκει ἡ τιμή, ὅτι χωρὶς νὰ τὸ θέλεις, ἔδωσες ἀφορμὴ γι' αὐτὴ τὴν ἐκστρατεία ποὺ θὰ μείνει ἱστορική.

—Ἐγώ; εἶπε ὁ λοχαγός. Καὶ πῶς;

— Μὲ τὸν ἁπλούστατο τρόπο. Θὰ σοῦ πῶ καὶ θὰ κρίνεις. Ὅταν γύρισες ἀπὸ τὴν ἀποστολή σου στὴ Διάσσα (*), ὅπου εἶχες πάει μὲ τὸ στρατηγὸ Μακ Δόναλδ, εἶχες τὴν εὐγένεια νὰ μοῦ φέρεις γιὰ δῶρο ἕνα χειρόγραφο βουδδικό, φυλαγμένο σὲ μιὰ μεταξωτὴ θήκη, ποὺ τὄχες βρεῖ σ' ἕνα παλιὸ παρεκκλήσι τοῦ Γιὸ-Κάγκ, τῆς βουδδικῆς μητρόπολης τῆς Διάσσας. Τὸ θυμᾶσαι, λοχαγέ μου;

— Τὸ θυμοῦμαι, ἀποκρίθηκε ὁ Σέλλυς, ἀλλὰ δὲ βλέπω πῶς...

— Στάσου καὶ θὰ ἰδεῖς. Αὐτὸ ἦταν ἕνα ἐνθύμιο πολὺ σπουδαῖο γιὰ μένα, ποὺ εἶχα ἀσχοληθεῖ μὲ τὴ θιβετιακὴ γλῶσσα. Κι' ὅμως δὲν εἶχα φαντασθεῖ τὴν πραγματικὴ ἀξία αὐτοῦ τοῦ κειμηλίου, κι' οὔτε μποροῦσα νὰ μαντεύσω ὅτι ἀργότερα θὰ ἔβρισκα ἕνα περίεργο πάπυρο κρυμμένο μέσα σὲ δυὸ φύλλα κολλημένα μαζί. Καὶ σ' αὐτὸ ὅμως δὲν ἔδωσα πρῶτα-πρῶτα πολλὴ σημασία, γιατὶ δὲν περιεῖχε παρὰ μόνο θρησκευτικὰ βουδδικὰ λόγια. Σὲ λίγες μέρες πάλι μοῦ ἦρθε μιὰ νέα σκέψη. Γιατί, εἶπα, ἔχουν γράψει αὐτὰ τὰ ἁπλὰ θρησκευτικὰ λόγια σ' ἕναν πάπυρο; Μιὰ μυστικὴ φωνὴ μοῦλεγε νὰ ψάξω, καὶ ἕνα παράδοξο προαίσθημα μ' ἔσπρωξε ν' ἀνακαλύψω τὸ μυστικὸ αὐτοῦ τοῦ παπύρου. Βρῆκα λοιπὸν ὅτι οἱ προσευχὲς ποὺ ἦταν γραμμένες ἀπάνω δὲν ἦταν ἄλλο παρὰ ξεγέλασμα... Εἶχα στὰ χέρια μου ἕν' ἀπὸ τὰ λεγόμενα παλίμψηστα, καὶ ἦταν γιὰ μένα σωστὸ παιγνιδάκι ν' ἀνακαλύψω τὸ πραγματικὸ κείμενο κάτω ἀπὸ τὸ ἐπιφανειακό.

— Λοιπόν; ρώτησε ἀνυπόμονα ὁ λοχαγός.

— Λοιπόν. φίλοι μου, ἔχω στὰ χέρια μου τὸ μοναδικὸ καὶ πολύτιμο αὐτὸ δοκουμέντο, ποὺ θὰ σᾶς τὸ δείξω ἀμέσως. Αὐτὸ θὰ σᾶς ἐξηγήσει γιατὶ ἐπιχειροῦμε τὴν ἐκστρατεία μας καὶ ποιὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς σκοπός μας.

Κι' ὁ μηχανικὸς ἔβγαλε ἀπὸ τὸ πορτοφόλι του ἕναν κύτρινο πάπυρο μὲ παράξενη γραφή. Ἄρχισε νὰ τὸν διαβάζει καὶ νὰ τὸν ἐξηγεῖ σιγὰ-σιγὰ στοὺς συντρόφους του.

Ὅλοι κρέμονται ἀπὸ τὸ στόμα του καὶ δυσκολεύονται νὰ πιστέψουν τ' αὐτιά τους. Τὸ χειρόγραφο λέει ὅτι ἡ Διάσσα δὲν εἶναι, ὅπως πίστευαν ὅλοι ὡς τότε, ἡ ἀληθινὴ θρησκευτικὴ πόλη τοῦ Βουδδισμοῦ. Ἡ ἀληθινή, ἡ μοναδική, ἡ ἄγνωστη, εἶναι κρυμμένη ἀπὸ ὅλα τὰ μάτια, καὶ βρίσκεται βαθειὰ μέσα στὰ ἔγκατα τῶν Ἰμαλαΐων.

Μόνον ἕνας δρόμος ὑπάρχει γιὰ νὰ φτάσει κανεὶς ἐκεῖ. Ἀλλὰ πῶς ν' ἀνακαλύψει κανεὶς αὐτὸ τὸ δρόμο, ποὺ τὸν ξέρουν μόνον οἱ λαμᾶδες, οἱ παπάδες νὰ ποῦμε τοῦ Βούδδα; Λοιπόν, τὸ χειρόγραφο λέει ὅτι, σὰν δὲν ξέρει κανεὶς τὸ δρόμο, μπορεῖ νὰ πάρει ἕναν ἄλλον, ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὸν βυθὸ μιᾶς ἀβύσσου, σὲ ὡρισμένο βάθος. Κι' ὅταν βρεθεῖ ὁ δρόμος μέσα στὴν ἄβυσσο, ἐξακολουθεῖ τὸ χειρόγραφο, ὑπάρχουν τρεῖς στενές, μυστηριώδεις καὶ ἐπίφοβες πύλες. Στὴ μιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς πρέπει νὰ μπεῖ κανεὶς γιὰ νὰ φτάσει στὴν ἱερὴ πόλη. Ἂν μπεῖ σὲ καμμιὰν ἀπὸ τὶς ἄλλες δυό, θὰ μπλέξει σ' ἕναν φριχτὸ λαβύρινθο, ἀπ' ὅπου δὲ θὰ βγεῖ ποτὲ ζωντανός.

Ὕστερα ὁ Ράλφ Ἰδαὶν ἐξηγεῖ στοὺς φίλους του πῶς κατόρθωσε, ἀκολουθῶντας τὶς ὑποδείξεις τοῦ χειρογράφου, νὰ φτάσει ὡς αὐτὸ ἐδῶ τὸ στόμιο τῆς ἀβύσσου, καὶ πῶς σκοπεύει νὰ φτάσει στὸν βυθὸ τῆς ἀβύσσου αὐτῆς, καὶ ἐκεῖ κάτω νὰ βρεῖ τὸ μυστικὸ δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ἱερὴ πόλη.

— Εἶναι ἀλήθεια, εἶπε διπλώνοντας προσεχτικὰ τὸ πολύτιμο κειμήλιο καὶ βάζοντάς το στὸ πορτοφόλι του, ὅτι κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος δοκίμασα πολλοὺς δισταγμούς. Εἶχα ἀμφιβολίες ἀκόμα καὶ ὅταν ξεκινήσαμε γιὰ τὴν ἐκστρατεία μας αὐτή. Εὐτυχῶς ὅμως οἱ φόβοι μου ἦταν ἄδικοι. Τὸ δρομολόγιο, ποὺ κανόνιζε τὸ χειρόγραφο, βγῆκε σωστὸ καὶ μέσα σὲ πενῆντα μέρες ἀπὸ τότε ποὺ ξεκινήσαμε ἀπὸ τὴν κοιλάδα τοῦ Νεπώλ, φτάσαμε σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ ἄνοιγμα τῆς γῆς. Ἔ, ἀφοῦ αὐτὸ βγῆκε ἀληθινό, ἀληθινὰ θὰ

(*) Ἀγγλικὴ ἀποστολὴ διοργανώθηκε στὰ 1903 γιὰ νὰ προλάβει τὴ ρωσσικὴ ἐπιρροὴ στὴ Διάσσα, ποὺ θεωρεῖται ἡ «ἁγία πόλη», τὸ θρησκευτικὸ κέντρο νὰ ποῦμε τῆς κεντρικῆς Ἀσίας.

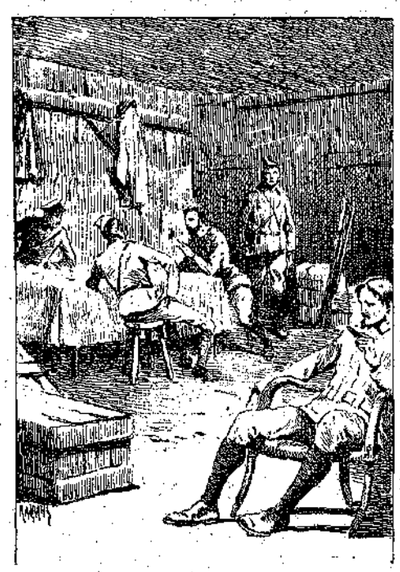

«Ὁ μηχανικὸς Ράλφ Ἰδαὶν καπνίζει παράμερα...» (Σελ. 505, στ. γ'.)

εἶναι καὶ παρακάτω. Σήμερα, δὲν ἔχω καμμιὰ ἀμφιβολία γι' αὐτό. Ἄλλωστε ξέρω ὅτι μπορῶ νὰ βασίζομαι στὴν ἀφοσίωσή σας.

— Βεβαίως, εἶπαν ὅλοι.

— Δυστυχῶς ὅμως, ἐξακολούθησε ὁ μηχανικός, δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πάρω ὅλους μαζί μου. Σύ, ὑπολοχαγὲ Πάτερσον, πρέπει νὰ μείνεις μαζὶ μὲ τὸ λοχία Βίγκς γιὰ νὰ ἐπιβλέπετε τὰ μηχανήματα καὶ νὰ διευθύνετε ἀπὸ πάνω τὴν κατάβασή μας. Ἔτσι θὰ ξέρω ὅτι θὰ μᾶς διευθύνουν καλὰ χέρια.

— Τὸ καθῆκον εἶναι παντοῦ, ἀποκρίθηκε ἁπλὰ ὁ ὑπολοχαγός. Δὲ μποροῦμε πάντα νὰ κάνουμε ὅ,τι θὰ προτιμούσαμε.

— Εὐχαριστῶ. Ὅλα εἶν' ἕτοιμα;

—Ὅλα, κύριε Ἰδαίν.

—Ὦλ ράϊτ!

Τὴ στιγμὴ αὐτή, μιὰ ἀτμομηχανὴ σφυρίζει ἀπ' ἔξω κι' ὁ μηχανικὸς σηκώνεται ἀμέσως.

Ὁ Γκάρτνερ, ὁ Σέλλυς κι' ὁ Πάτερσον σηκώνονται κι' αὐτοί.

— Μία ἡ ὥρα, λέει ὁ Ἰδαὶν κοιτάζοντας τὸ χρονόμετρό του. Εἶστ' ἕτοιμοι;

—Ἕτοιμοι! ἀποκρίθηκαν ὅλοι.

—Ἐμπρὸς λοιπόν! Γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴ δόξα τῆς πατρίδας μας!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἕνα ἀπρόοπτο

Ὁ μηχανικὸς μαζὶ μὲ τοὺς συντρόφους του βγαίνει ἀπὸ τὴν μπαράγκα ποὺ χρησίμευε γιὰ κατοικία τους, καὶ διευθύνεται πρὸς τὸ ξύλινο ἐκεῖνο σπίτι, ποὺ τὸ περιτριγυρίζει ὁ ἰθαγενὴς πληθυσμός.

Μόλις παρουσιάστηκαν, οἱ ἄγριες φωνὲς κι' ἡ φασαρία σταμάτησαν ἀμέσως κι' οἱ ἰθαγενεῖς παραμέρισαν φοβισμένοι γιὰ νὰ περάσουν.

Ἐκεῖ περμένει ὁ λοχίας Βίγκς, μαζὶ μ' ἕναν κοντὸ ἰθαγενῆ, ποὺ στέκεται κοντά του. Ὁ ἰθαγενὴς αὐτὸς φαίνεται Θιβετιανός, ἀλλὰ εἶναι πολὺ ἐξυπνότερος ἀπὸ τοὺς πατρίωτες του κι' οἱ Εὐρωπαῖοι τὸν ἔχουν προσλάβει στὴν ὑπηρεσία τους γιὰ νὰ διευθύνει καὶ νὰ ἐπιβλέπει τοὺς ἰθαγενεῖς ἐργάτες κι' ὑπηρέτες. Ὀνομάζεται Κούτι καὶ ἐξασκεῖ στοὺς ὁμοφίλους του ἀληθινὴ ἐξουσία. Οἱ Εὐρωπαῖοι τοῦ ἔχουν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη.

Ὅταν ἀντίκρυσε τὸ μηχανικό, ὁ Κούτι προχώρησε καὶ τοῦ φίλησε μὲ σεβασμὸ τὸ χέρι, κι' ὕστερα ἔδωσε γρήγορα ἀναφορὰ γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν του.

Στὸ μεταξύ, ὁ ὑπολοχαγὸς φρόντισε ν' ἀπομακρύνει τοὺς περιέργους ἀπὸ τὸ μηχανοστάσιο, καὶ τοποθέτησε ἰθαγενεῖς φρουροὺς ὁπλισμένους μὲ καραμπίνες σὲ κάθε γωνία.

Ἡ προφύλαξη αὐτὴ ἄρεσε ἰδιαίτερα στὸ γιατρό.

— Σοφὸ μέτρο, λοχαγέ, εἶπε στὸν Σέλλυς.

— Καὶ γιατί; Μήπως ὑπάρχει κανεὶς φόβος;

— Καὶ ναὶ καὶ ὄχι. Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, τὰ μπουλούκια πάντα μὲ ἀνησυχοῦν. Εἶναι πάνω ἀπὸ τετρακόσιοι.

—Καὶ χίλιοι νὰ εἶναι, τὸ ἴδιο μοῦ κάνει. Αὐτοὶ δὲν βάζουν κανένα κακὸ μὲ τὸ νοῦ τους καὶ μόνο ἀπὸ περιέργεια ἔχουν μαζευτεῖ ἐδῶ, σὰ μεγάλα ἁπλοϊκὰ παιδιά, ποὺ κοιτάζουν μὲ ἔκπληξη ὅλες τὶς κινήσεις. Δὲν εἴδατε αὐτὸν τὸν καλό μας Κούτι μὲ τὶ περιέργεια παρακολουθοῦσε τὶς βυθομετρήσεις ποὺ κάναμε στὴν ἄβυσσο αὐτή;

—Ἀλήθεια. Θἄλεγε κανεὶς πὼς κάτι καταλάβαινε ἀπ' ὅλ' αὐτά.

— Δηλαδή, πολεμοῦσε ὁ κακόμοιρος νὰ καταλάβει. Ἄ, γιατρέ, τὸν συμπαθῶ πολὺ αὐτὸν τὸν Κούτι. Ἂν ἤμουν στὴ θέση τοῦ γιατροῦ, θὰ τὸν ἔπερνα μαζί μου. Εἶναι πολύτιμος βοηθός.

— Καὶ δὲν τὸν ρωτᾶς ἂν ἔχει ὄρεξη νὰ ἔρθει; Εὔκολα κατεβαίνει κανεὶς σὲ βάθος τριῶν χιλιάδων μέτρων, κρεμασμένος μέσα σ' ἕνα σιδερένιο κουτί;

— Κι' ἐγὼ σᾶς λέω πὼς τὸ θέλει.

— Στοιχηματίζω δέκα λίρες πὼς ἡ καρδιά του δὲν τὸ λέει.

— Στοιχηματίζετε, γιατρέ; τὸ δέχομαι τὸ στοίχημα. Σύμφωνοι;

— Σύμφωνοι. Δέκα λίρες!

Σφίγγουν τὰ χέρια καὶ σμίγουν ὕστερα μὲ τὸ μηχανικὸ καὶ μὲ τοὺς ἄλλους.

Ὁ Ἰδαὶν τὴ στιγμὴ ἐκείνη μιλοῦσε ζωηρὰ μὲ τὸν Κούτι, κι' ἀπὸ τὸ ὕφος του καταλάβαινε κανεὶς εὔκολα πὼς ἦταν δυσαρεστημένος.

—Θυμώνω, τοῦ λεγε, θυμώνω μὲ σένα, Κούτι, ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ δώσεις πληροφορίες γιαὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἀναγκάζομαι ν' ἀναβάλω τὸ ξεκίνημα κι' αὐτὸ μὲ στενοχωρεῖ φοβερά, Κούτι...

Ὁ Γκάρτνερ κι' ὁ Σέλλυς πλησιάζουν μὲ περιέργεια.

— Τί συμβαίνει ἐδῶ; ρωτᾶ ὁ λοχαγός.

—Ἕνα πρᾶγμα τιποτένιο, ἀπαντᾶ ὁ μηχανικός, ἀλλὰ ἀρκετὸ γιὰ ν' ἀναβάλει τὸ ξεκίνημά μας σαρανταοχτὼ ὧρες.

— Μὰ τί λοιπόν!

—Ὁ Βίγκς μοῦ εἶπε ὅτι χτὲς τὴ νύχτα, καθὼς ἔκανε μόνος του μιὰ περιπολία τριγύρω στὸ μηχανοστάσιο, εἶδε ἕναν ἄγνωστο, νὰ βγαίνει ἀπὸ μέσα ἀπὸ

« — Ἕνα παλιὸ βουδδινὸ χειρόγραφο ποὺ τὄχεις βρεῖ...» (Σελ. 506, στ. β'.)

τὸ διαμέρισμα τῶν μηχανῶν. Τὸν φώναξε, κι' ἐκεῖνος, ἀντὶ ν' ἀπαντήσει, τὄβαλε στὰ πόδια καὶ χάθηκε μέσα στὶς κατασκηνώσεις τῶν Θιβετιανῶν, ὅπου ἦταν ἀδύνατο πιὰ νὰ τὸν ξετρυπώσει κανείς.

—Ἔ, λοιπόν;

— Λοιπόν, φίλοι μου. ὁ Βίγκς, ποὺ

τάχει τετρακόσια τὰ μυαλά του, καθὼς τὸν ξέρουμε, φοβᾶται μήπως κανένα χέρι ὁποιο χάλασε τίποτα στὶς μηχανές, μὴν κρυφόκοψε λόγου χάρη τὰ σχοινιά, καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ τὰ ἐπιθεωρήσουμε ὅλα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πρὶν ξεκινήσουμε.

— Αὐτὸ βέβαια θὰ ἦταν φρόνιμο, εἶπε ὁ γιατρός. Ἀλλὰ δὲν βλέπω γιατὶ νὰ βλάψουν τὶς μηχανές.

— Ὁ Κούτι δίνει λόγο γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους του, εἶπε ὁ μηχανικός. Μάλιστα ἔχει τὴ γνώμη ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος νὰ ἀναβάλουμε τὴν ἐπιχείρησή μας. Αὐτὸ ὅμως δὲ μὲ καθησυχάζει ἐντελῶς. Τί λὲς κι' ἐσύ, Βίγκς;

«Ὁ ἰθαγενὴς τοῦ φίλησε μὲ σεβασμὸ τὸ χέρι...» (Σελ. 507, στ. β'.)

Ὁ λοχίας τότε προχωρεῖ, στέκεται μιὰ στιγμὴ πίσω ἀπὸ τὸν ἰθαγενῆ, κάνει ἕνα νόημα στὸ μηχανικὸ καὶ λέει.

— Δὲν ξέρω, κύριε Ἰδαίν, ἂν γελιέμαι, ἀλλὰ ἐγὼ φοβᾶμαι τὰ ἀπρόοπτα, ὥς που νὰ βεβαιωθῶ. Ἀφοῦ ὅμως ὁ Κούτι ἀναλαμβάνει τὴν εὐθύνη γιὰ τὸ προσωπικό του.

—Ὡστόσο, λοχία, εἶδες ἄνθρωπο νὰ βγαίνει ἀπὸ τὶς μηχανές;

— Μάλιστα, κύριε.

— Τὸν φώναζες;

— Τρεῖς φορές. Τὸν φοβέρισα μάλιστα πὼς θὰ τοῦ ρίξω ἂν δὲν ἀπαντήσει.

— Καὶ δὲν ἀπάντησε;

— Οὔτε ἀπάντησε, οὔτε σταμάτησε. Ἔτρεξε μόνο καὶ χάθηκε σερνάμενος ἀνάμεσα στὶς σκηνὲς τῶν ἰθαγενῶν.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΚ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΙΚΙΡ ΤΕΠΕ

ΑΛΒΑΝΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

Δυὸ ἀδελφοί, ἄντρες καλοδεμένοι, εἰκοσιοχτὼ ὡς τριάντα χρονῶν, ξεκίνησαν ἀπὸ τὴν πατρίδα τους, ἕνα χωριὸ τῆς Ἀλβανίας, γιὰ νὰ πᾶνε στὸ πανηγύρι ποὺ γινότανε στὰ Γιάννενα, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ πουλήσουν ἐκεῖ μερικὰ προϊόντα ἀπὸ τὰ χτήματά τους, καὶ μὲ τὰ λεπτὰ ποὺ θᾶπαιρναν, ν' ἀγόραζαν ἄλλα χρειαζούμενα γιὰ τὸ σπίτι τους.

Τὰ πράγματα ποὺ θὰ πουλοῦσαν στὸ πανηγύρι, τὰ φόρτωσαν στὸ ἄλογό τους ποὺ τὸλεγαν Ροῦσσο, γιατ' εἶχε χρῶμα ἀν.ιχτὸ κοκκινωπό.

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ δυὸ ἡμέρες δρόμο ἔφτασαν στὰ Γιάννενα, πῆγαν σ' ἕνα χάνι, ἄφησαν σ' αὐτὸ τ' ἄλογό τους μὲ τὰ πράγματα, καὶ βγῆκαν στὸ παζάρι γιὰ νὰ πάρουν μιὰ ἰδέα, σὲ τί τιμὴ πάνω κάτω θὰ μποροῦσαν νὰ πουλήσουν τὰ δικά τους, καὶ σὲ ποιὰ θ' ἀγόραζαν ἐκεῖνα ποὺ τοὺς χρειάζονταν.

Ρωτώντας γιὰ τὶς τιμές, τὶς βρήκανε καλὲς καὶ συμφεροντικὲς γιὰ τὰ πράμματά τους, κι' ἔτσι ὡς τὸ μεσημέρι τῆς ἡμέρας ποὺ ἔφτασαν ἐκεῖ, τὰ ξεπούλησαν κιόλας.

Ἅμα ἡσύχασαν ἀπ' αὐτὴ τὴν ἔννοια, γύρισαν χαρούμενοι στὸ χάνι, καὶ καθήσανε νὰ φᾶνε· σὰν ἀπόφαγαν, ζήτησαν νὰ ταΐσουν καὶ τἄλογό τους ποὺ τὸ εἶχαν δεμένο πρόσωρινὰ σ' ἕνα στύλο ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ χανιοῦ μὰ δὲν τὸ εἶδαν ἐκεῖ, καὶ ἄρχισαν νὰ ψάχνουν γύρω γύρω, καὶ μέσα σ' ὅλο τὸ χάνι, μὰ τοῦ κάκου, δὲν τὸ βρῆκαν πουθενά.

Τἄβαλαν τότε θυμωμένοι μὲ τὸ χατζῆ, μὰ αὐτὸς τοὺς εἶπε, ὅτι δὲν τοῦ τὸ παραδώσανε νὰ τὸ φυλάγῃ, ὅπως τοὺς τὸ φύλαξε μὲ τὰ πράμματά τους μαζί ὅταν ἐπήγανε ἐκεῖ τὸ πρωΐ, καὶ πὼς κάποιος μπαταξῆς ἀλογοσούρτης, περνῶντας θὰ τὸ εἶδε ἀφύλαχτο καὶ τὸ ἔκλεψε.

Τ' ἀδέρφια παραδέχτηκαν τὰ λόγια τοῦ Χατζῆ, βγῆκαν στενοχωρημένα ἀπὸ τὸ χάνι, καὶ πήγαιναν στὸ δρόμο κοιτάζοντας δεξιά, κι' ἀριστερὰ μήπως ματιάσουν πουθενὰ τ' ἄλογό τους· κοίταξαν καὶ στὸν τόπο τοῦ πανηγυριοῦ, μὰ κ' ἐκεῖ δὲν τὸ εἶδαν.

Σὰν ἔφαξαν πολλὴ ὥρα χωρὶς ἀποτελέσματα, λέει ὁ μεγάλος στὸν μικρό:

— Δὲν πᾶμε σ' ἕνα λόφο νὰ κάνουμε ἐκεῖ φικὶρ τεπὲ —ποὺ θὰ πῇ τουρκικὰ σκέψη ἢ μαντεία πάνω σὲ λόφο— ὅπως ἔκανε ὁ παππούς μας, καὶ κάνει κι' ὁ πατέρας μας, καὶ ἄλλοι συχωριανοί μας σὲ κάθε δύσκολή τους περίσταση;

— Νὰ πᾶμε, τοῦ ἀπάντησε ὁ μικρός· κι' ἀμέσως χωρὶς ἄλλη κουβέντα; ἀνέβηκαν βιαστικὰ σ' ἕνα μικρὸ λόφο.

Ἅμα ἔφτασαν ἐκεῖ, κάθησαν κατὰ γῆς σταυροπόδι, κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο, ὁ ἕνας ἀντίκρυ στὸν ἄλλον, ἀναψαν τὰ τσιμπούκια τους, καὶ χωρὶς νὰ βγάζουν μιλιά, ἔπεσαν σὲ βαθειὰ συλλογή, μὲ σκυμμένα τὰ κεφάλια, στηρίζοντας τὰ κούτελά τους μὲ τὴν παλάμη τοῦ ἀριστεροῦ τους χεριοῦ.

Ὕστερα ἀπὸ πολλὴ ὥρα συλλογῆς, ὁ μεγαλύτερος ἀνασήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε:

— Τὸ ἄλογο ποὺ μᾶς κλέψανε εἶναι ροῦσσο.

Ἀκούγοντ ς αὐτά, ὁ μικρότερος λέει.

— Ἐκεῖνος ποὺ μᾶς τὄκλεψε θὰ τὸν λένε Οὔσο—ὅπως λένε στὴν Ἀλβανική τὸ τουρκικὸ ὄνομα Χουσεΐν—κι' ἀμέσως ὁ πρῶτος ἐπρόστεσε βιαστικά:

— Καὶ θὰ ἔχῃ καὶ τὸ κάπα κοῦσο—κοντὸ ἀλβανικά.

Μιλοῦσαν τέτοια ἀνακατεμένη γλῶσσα τὰ δυὸ ἀδέλφια, γιατὶ ἦταν ἀλβανοὶ στὴ φυλή, τοῦρκοι στὴ θρησκεία, καὶ ἤξεραν καὶ κάμποσα ρωμέϊκα.

Ἅμα μάντεψαν ἔτσι, ξεπετάχτηκαν ὁλόρθοι, καὶ χαρούμενοι πῆραν τὸν κατήφορο τρέχοντας γιὰ τὴν πόλη, νὰ βροῦνε ἄνθρωπο ποὺ νὰ τὸν ἔλεγαν Οὔσο, καὶ νὰ εἶχε καὶ τὸ κάπα κοῦσο, γιατὶ αὐτός, κατὰ τὸ φικὶρ τεπὲ ποὺ ἔκαναν, ἦταν ὁ κλέφτης τοῦ ἀλόγου τους.

Ψάχνοτας μέσα στοὺς πανηγυριῶτες, ἐμάτιασαν κάποιον ποὺ φοροῦσε κάπα κοντή, ἔτρεξαν κοντά του καὶ τὸν ρώτησαν:

— Μήπως σὲ λένε Οὔσο;

— Ναί, τί θέλετε;

Τότε τὰ δυὸ ἀδέρφια τοῦ εἶπαν μαζί:

— Ἀφοῦ σὲ λένε Οὔσο, κι' ἔχεις καὶ τὸ κάπα κοῦσο, ἐσὺ εἶσαι ποὺ μᾶς ἔκλεψες τὸ ἄλογό μας τὸ Ροῦσσο.

Καὶ καθὼς τοῦ ἔλεγαν ἔτσι, τὸν ἄρπαξαν καὶ οἱ δυὸ μαζὶ μὲ τὰ χέρια τους ἀπὸ τὸν ὦμο, καὶ τοῦ ζητοῦσαν νὰ τοὺς δώσῃ τὸ ἄλογό τους.

Ὁ Οὔσο ἄρχισε νὰ φωνάζῃ πὼς αὐτοὶ ἦταν τρελλοὶ γιὰ δέσιμο, μὲ τὶς φωνές τους, μαζεύτηκε κόσμος πολὺς γύρω τους, καὶ χάζευε μὲ τὸ μάλλωμά τους, ὥσπου στὸ τέλος ἕνας ἀπ' τὸ πλῆθος, τοὺς εἶπε νὰ πήγαιναν στὸν Κατῆ, νὰ τοὺς λύσῃ τὴ διαφορά.

— Νὰ πᾶμε, εἶπαν μ' ἕνα στόμα καὶ οἱ τρεῖς μαζί, καὶ ὅταν ἔφτασαν στὸ κατηλίκι, εἶπαν τὰ δυὸ ἀδέρφια στὸν Κατῆ, πὼς αὐτὸς ὁ Οὔσος τοὺς εἶχε κλέψει τὸ ἄλογό τους.

— Πῶς τὸ ξέρετε αὐτὸ τὸ πράμμα; τοὺς ρώτησε ὁ Κατῆς.

—Ἐκάναμε φικὶρ τεπέ, καὶ διηγηθήκανε στὸν Κατῆ μὲ τὸ νί καὶ μὲ τὸ σίγμα, ποῦ καὶ πῶς σκεφτήκανε.

Ἅμα τοὺς ἄκουσε ὁ Κατῆς, γιὰ νὰ τοὺς δοκιμάσῃ, τοὺς εἶπε νὰ βγοῦνε ἀπ' ἔξω καὶ νὰ περιμένουν ἐκεῖ ὥσπου νὰ τοὺς φωνάξῃ. Ἔκλεισε τότε τὴν πόρτα

πίσω τους, ἀφοῦ εἶπε σ' ὅλους νὰ φύγουν.

Σὰν ἔμεινε μόνος του, ὁ Κατῆς ἔβαλε ἀπάνω στὸ τραπέζι του ἕνα μεγάλο λεμόνι, καὶ ἀφοῦ τὸ σκέπασε μὲ τὸ φέσι του, τοὺς φώναξε καὶ τοὺς τρεῖς μέσα κι' εἶπε στοὺς δυὸ ἀδερφούς:

— Ἐσεῖς ποὺ ξέρετε καὶ κάνετε φικὶρ σὲ τεπέ, νὰ μοῦ βρῆτε τώρα ἐδῶ, τί εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ φέσι μου;

Σὲ λίγο ὁ μεγάλος ἀδερφὸς εἶπε:

— ***Μιὰ πράμμα στρογγυλό.*** Κι' ἀμέσως ὁ μικρὸς ἐπρόσθεσε.

— ***Μὲ ζουμὶ βαΐ! ξυνό.***

Ἀκούγοντας αὐτά, ὁ Κατῆς ἔκανε μὲ θαυμασμό:

— Βαΐ! βαΐ! Κι' ἀνασήκωσε τὸ φέσι, ἔδειξε τὸ λεμόνι ποὺ ἦταν ἀπὸ κάτω, καὶ γυρίζοντας στὸν Οὔσο, τοῦ εἶπε νὰ δώσῃ τὸ ἄλογο.

Ὁ Οὔσος, χωρὶς νὰ τὰ χάσῃ διόλου, ἔλεγε πὼς δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση μὲ τὸ κλεμμένο ἄλογο τὸ τί κρυβόταν κάτω ἀπὸ τὸ φέσι.

Ὁ Κατῆς τοὺς ἔβγαλε πάλι καὶ τοὺς τρεῖς ἔξω, κι' ἄρχισε νὰ περπατῇ πέρα δῶθε, μόνος του μέσα στὸ γραφεῖο του.

Σὲ λίγο ἔβαλε πάνω στὸ τραπέζι του ἕναν κόκκορα, ποὺ κάποιος πρωτύτερα τοῦ τὸν εἶχε πάει πεσκέσι, κι' ἀφοῦ τὸν σκέπασε μ' ἕνα μεγάλο μαῦρο πανί, ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ ξαναφώναξε τοὺς τρεῖς νὰ πᾶνε μέσα. Τότε ρώτησε τοὺς δυὸ ἀδερφούς, τί ἦταν κάτω ἀπὸ τὸ μαῦρο πανί, κι' ὁ πρῶτος εἶπε:

— ***Μύτη ἐμπρὸς τσιμπᾶει καὶ πιάνει*** κι' ὁ δεύτερος ἀμέσως:

— ***Οὐρὰ πίσω σὰν δρεπάνι.***

— Βαΐ! βαΐ! ἔκανε πάλι ὁ Κατῆς, θαυμάζοντας πιὸ πολὺ ἀπὸ τὴν πρώτη φορά. Κι' ἀνασήκωσε τὸ πανὶ καὶ φάνηκε ὁ κόκκορας. Τότε, κοιτάζοντας τὸν Οὔσο κατάμματα, τὸν πρόσταξε νὰ δώσῃ τ' ἄλογο ποὺ εἶχε κλέψει.

— Κατῆ μου, τοῦ λέει ὁ Οὔσος λίγο φοβισμένος, νὰ μὲ συμπαθᾶς ποὺ θὰ σοῦ πῶ, πὼς αὐτὴ ἡ κρίση ποὺ κάνεις, δὲν εἶναι σωστή.

Μὲ τὸ νὰ βρίσκουν οἱ δυό τους, τί ἦταν κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὸ φέσι κι' ἀπὸ τὸ μαῦρο πανί, δὲν θὰ πῇ πὼς ἐγὼ τοὺς ἔκλεψα τ' ἄλογο· κι' ἀφοῦ μποροῦν καὶ βρίσκουν τὰ κρυμμένα, γιατὶ δὲν βρίσκουν σὲ τί μέρος εἶναι τώρα τ' ἄλογό τους, νὰ πᾶνε νὰ τὸ πάρουν;

Νἀβρισκαν κάποιο πράμμα μικρὸ κρυμμένο σὲ τσέπη, ἢ σὲ χέρι, μποροῦσε τότε νὰ πῇ κανεὶς πὼς ἔχουν τὴν δύναμη νὰ μαντεύουν.

— Μὰ μάντεψαν στὸν τεπέ, πὼς τοὺς τὄκλεψε ἕνας ποὺ τὸν λένε στὴ γλῶσσα τους Οὔσο, καὶ γι' αὐτὸ σὲ κουβάλησαν ἐδῶ, νὰ βροῦν τὸ δίκιο τους.

Ὁ Κατῆς ἐδῶ σταμάτησε τὴν κουβέντα, καὶ σὰν συλλογίστηκε λίγο ἀκόμη, εἶπε:

— Ἂν βροῦν γιὰ τρίτη φορά, μικρὸ πράμμα ποὺ θὰ κρύψω στὸ χέρι μου, τί θὰ πῇς τότε, Οὔσο;

— Τότε θὰ παραδεχτῶ πιὰ πὼς ξέρουν νὰ κάνουν φικὶρ, καὶ θὰ τοὺς βοηθήσω κι' ἐγὼ νὰ βροῦν τ' ἄλογό τους.

— Καλά, πηγαίνετε πάλι ἔξω γιὰ τελευταία φορά, ὥς ποὺ νὰ σᾶς φωνάξω.

Ἅμα ἐκεῖνοι βγῆκαν κι' ἔμεινε μόνος του, ὁ Κατῆς ἔλυσε τὸ κομπολόϊ του κι' ἔβγαλε ἀπ' αὐτὸ βιαστικὰ ἕναν κόκκο, ποὺ ἦταν ἀπὸ ἄγριο κουκούτσι, καὶ τὸν ἔκλεισε στὸ χέρι του,

Τοὺς φώναξε τότε μέσα καί, δείχνοντας στοὺς δυὸ ἀδερφοὺς τὴ γροθιά του, τοὺς εἶπε νὰ μάντευαν τί ἦταν κλεισμένο μέσα της.

— ***Ξεροκούκουτσο μὲ τρύπα***, εἶπε σὲ λίγες στιγμὲς ὁ πρῶτος ἀδερφός· κι' ὕστερα ἀπὸ λίγο ὁ δεύτερος πρόσθεσε:

— ***Ποὺ σὲ κομπολόγια ἐχτύπα.***

— Βαΐ! βαΐ! ξανάκανε τότε ὁ Κατῆς, γουρλώνοντας τὰ μάτια του κι' ἀνοίγοντας τὴ γροθιά του, ὅπου φάνηκε στὴ χούφτα του μέσα, ὁ κουκουτσένιος κόκκος τοῦ κομπολογιοῦ καὶ ζυγώνοντας στὸν Οὔσο, φώναξε ἀγριεμένος.

— Τώρα τί θὰ πῆς; ἢ φέρνεις τ' ἄλογο ποὺ ἔκλεψες, ἢ σὲ φυλακώνω ἀμέσως καὶ διατάζω νὰ σοῦ δώσουν ἑκατὸ ξυλιὲς στὴ ράχη κι' ἑκατὸ ξυλιὲς στὶς πατοῦσες σου, νὰ μείνῃς στὸ στρῶμα βδομάδες, γιὰ νὰ μάθῃς νὰ μὴν κοροϊδεύῃς.

Ὁ Οὔσος ἐδῶ τἄχασε, κιτρίνισε σὰν θειαφοκέρι, παραδέχτησε πὼς ἡ μαντεία γιὰ τ' ἄλογο ἦταν σωστή, καὶ στὸ τέλος γονάτισε μπρὸς στὸν Κατῆ, λέγοντάς του: Ἀμάν, ἐφέντιμ, Κατῆ! καὶ κλαίγοντας, τοῦ ζήτησε νὰ τοῦ χαρίσῃ τὸ ξύλο καὶ τὴ φυλακή, καὶ νὰ δώσῃ ἀμέσως πίσω τ' ἄλογο τὸ Ροῦσσο, ποὺ καθὼς ἔλεγε δὲν τὄκλεψε, παρὰ τὸ εἶχε βρεῖ μοναχό του, ἔξω ἀπὸ ἕνα χάνι.

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΖΕΦΕΡΑΗΣ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

—Ἄκου δῶ, Τόμ, φαντάζεσαι, φαίνεται, ὅτι ἐπειδὴ μοῦ γλύτωσες τὴ μιὰ φορά, θὰ μοῦ γλυτώσεις καὶ τώρα καὶ δὲν θὰ κρατήσω τὸ λόγο μου; Λοιπὸν στὸ λέω καὶ πάλι, ἀποφάσιοα νὰ σὲ σκοτώσω... Τὰ λογάριασα ὅλα καὶ πῆρα τὴν ἀπόφασή μου: Ἢ θὰ ὑπακούσεις, ἢ θὰ σὲ σκοτώσω. Θὰ χύσω τὸ αἷμα σου σταγόνα σταγόνα ὡς ποὺ νὰ πεθάνεις.

Ὁ Τὸμ κοίταξε τὸν ἀφέντη του καὶ ἀποκρίθηκε:

— Μάσσα, ἂν ἤσαστε ἄρρωστος ἢ ἑτοιμοθάνατος, εὐχαρίστως θἄχυνα ὅλο μου τὸ αἷμα γιὰ νὰ σᾶς σώσω. Ναί, θἄδινα τὴ ζωή μου γιὰ νὰ σώσω ἕναν ἄνθρωπο, καθὼς ὁ Κύριος θυσίασε τὴ ζωή του γιὰ μᾶς. Μὴ βαρύνετε τὴν ψυχή σας μὲ τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔγκλημα, θὰ κάνετε περισσότερο κακὸ στὴν ψυχή σας παρὰ σὲ μένα. Γιατὶ ἐγὼ θὰ ὑποφέρω λίγο, ὡς ποὺ νὰ πεθάνω, ἐνῶ ἐσᾶς θὰ σᾶς βασανίσει ὕστερα ἡ συνείδησή σας σ' ὅλη σας τὴ ζωή.

Τὰ λόγια τοῦ Τόμ, σὰν οὐράνια μουσική, ποὺ ἀκούγεται σὲ στιγμὴ καταιγίδας, ἔφεραν τὴ σιωπή.

Ὁ Λεγκρῆ τὸν κοίταζε σὰν ἄνθρωπος ποὺ ἔχει χάσει τὸ λογικό του. Ἡ σιγὴ ἦταν τόσο βαθειά, ὥστε μποροῦσε κανεὶς ν' ἀκούσει τὸ τικ-τάκ τοῦ ρολογιοῦ, ποὺ μετροῦσε τὶς στερνὲς στιγμὲς ποὺ ἀπόμεναν στὴ σκληρὴ ἐκείνη ψυχὴ γιὰ νὰ μετανοήσει καὶ νὰ ζητήσει τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸ ὅμως δὲν βάστηξε πολύ. Ὕστερ' ἀπὸ λίγες στιγμὲς δισταγμοῦ, τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ κυρίευσε καὶ πάλι μὲ μεγαλύτερη ἀκόμα βιαιότητα τὴν ψυχή τοῦ Λεγκρῆ. Ἀφρίζοντας ἀπὸ λύσσα, ἔρριξε χάμω τὸ δύστυχο θῦμα του.

* * *

Μόνη της ἄραγε ἀπόμεινε ὅλη τὴν ἀτελείωτη νύχτα, ἡ γενναία καὶ μαρτυρικὴ αὐτὴ ψυχή, ποὺ ὑπόφερε ὅλους τοὺς πόνους;

Ὄχι. Πλάϊ της στεκόταν κάποιος, ποὺ μόνο αὐτὴ μποροῦσε νὰ τὸν ἰδεῖ. Ὁ πειρασμὸς κι' ἡ βία πίεζαν τὸν δυστυχισμένο σκλάβο νὰ προδώσει τ' ἀθῶα πλάσματα, γιὰ νὰ γλυτώσει τὸ κορμί. Ἀλλὰ ἡ συνείδησή του τοὔλεγε, ὅτι καθὼς κι' ὁ Κύριός του, δὲ μποροῦσε νὰ σώσει τοὺς ἄλλους, ἂν ἤθελε νὰ σώσει τὸν ἑαυτό του. Γιαὐτό, τὰ φριχτότερα βασανιστήρια δὲν στάθηκαν ἱκανὰ νὰ τοῦ ἀποσπάσουν οὔτε λέξη.

— Θὰ πεθάνει, Μάσσα, εἶπε ὁ Σάμπο, συγκινημένος δίχως νὰ τὸ θέλει, ἀπὸ τὴν ὑπομονὴ ποὺ ἔδειχνε τὸ θῦμα του.

— Χτύπα τον, ὡς ποὺ νὰ πεθάνει! Ἀκόμη, ἀκόμη! φώναζε ὁ Λεγκρῆ. Ἢ θὰ μιλήσει, ἢ θὰ τοῦ πάρω καὶ τὴ στερνὴ σταγόνα ἀπὸ τὸ αἷμα του.

Ὁ Τὸμ ἄνοιξε τὰ μάτια καὶ κοίταζε τὸν ἀφέντη του.

— Δυστυχισμένο πλάσμα, ψιθύρισε, αὐτὸ μόνο μπορεῖς νὰ κάμεις. Σὲ συγχωρῶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά.

Καὶ λιποθύμησε.

— Μοῦ φαίνεται, μὰ τὴν ἀλήθεια, πὼς πέθανε ἐπιτέλους, εἶπε ὁ Λεγκρῆ πλησιάζοντας. Ναί, πάει πιά! Θὰ κλείσει ἐπιτέλους τὸ στόμα του, νὰ ἡσυχάσουμε!

Ναί, σκληρὲ ἄνθρωπε, τὸ στόμα τοῦ δικαίου θὰ κλείσει. Ἀλλὰ ποιὸς θὰ κλείσει τὸ στόμα αὐτῆς τῆς φωνῆς, ποὺ θ' ἀρχίσει νὰ φωνάζει μέσα στὴν ψυχή σου,

καὶ νὰ τὴν καίει μὲ τὴ φωτιὰ τῆς κόλασης;

Ὡστόσο ὁ Τὸμ δὲν ἦταν ἀκόμα νεκρός. Τὰ λόγια του κι' οἱ προσευχές του εἶχαν συγκινήσει τὴν καρδιὰ τῶν σκληρῶν μαύρων, ποὺ τὸν βασάνιζαν. Κι' εὐθὺς μόλις ἀπομακρύνθηκε ὁ Λεγκρῆ, προσπάθησαν νὰ τὸν ξαναφέρουν στὴ ζωή, ὡσὰν ἡ ζωὴ νὰ ἦταν γι' αὐτὸν κανένα εὐεργέτημα.

— Γιὰ τὸ Θεό, εἶπε ὁ Σάμπο, αὐτὸ ποὺ κάναμε εἶναι φοβερό. Ἐλπίζω ὅτι δὲ θὰ τὸ πληρώσουμε μεῖς αὐτὸ τὸ κρίμα, ἀλλὰ ὁ ἀφέντης μας.

Ἔπλυναν τὶς πληγές του καὶ τοῦ ἑτοίμασαν μιὰ στρωμνὴ ἀπὸ παλιὰ βαμπάκια. Ὁ ἕνας ἔτρεξε στὸ σπίτι καὶ ζήτησε ἕνα ποτήρι ῥακί, γιὰ νὰ τὸ πιεῖ τάχα ὁ ἴδιος, ἐπειδὴ ἦταν κουρασμένος, καὶ τὄφερε καὶ τὄσταξε στὸ στόμα τοῦ Τόμ.

— Κακόμοιρε Τόμ! ψιθύρισε ὁ Γκίμπο, φανήκαμε πολὺ σκληροὶ μαζί σου!

— Σᾶς συγχωρῶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, ἀποκρίθηκε ὁ Τὸμ μὲ μισοσβυσμένη φωνή.

— Τόμ! ρώτησε ὁ Σάμπο. Πές μας ποιὸς ἦταν αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, ποὺ στεκόταν κοντά σου ὅλον τὸν καιρό; Ποιὸς ἦταν.

Τὰ λόγια αὐτὰ ζωογόνησαν τὸ πνεῦμα του ποὺ ἔσβυνε. Μὲ λίγα, ἀλλὰ δυνατὰ λόγια τοὺς διηγήθηκε τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο τοῦ Ὄντος αὐτοῦ, ποὺ σώζει πάντα τοὺς ἀπελπισμένους ποὺ τὸ πλησιάζουν.

Κι' ἔκλαψαν — ναί, ἔκλαψαν τὰ βάρβαρα ἐκεῖνα πλάσματα!

— Πῶς δὲν τ' ἄκουσα ποτὲ ἐγὼ αὐτά; εἶπε ὁ Σάμπο. Ἀλλ' ἀδιάφορο, πιστεύω, δὲν μπορῶ νὰ κάμω ἀλλοιῶς. Κύριε Ἰησοῦ, λυπήσου με καὶ σῶσε με!

— Φτωχὰ πλάσματα, εἶπε ὁ Τόμ. Ἂν εἶναι γιὰ τὴ σωτηρία σας, εἶμαι εὐχαριστημένος ποὺ πεθαίνω. Θεέ μου, πάρε κοντά σου αὐτεῦ τὶς δυὸ ψυχές!

Ἡ προσευχὴ αὐτὴ τοῦ μελλοθάνατου εἰσακούστηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Ὁ νέος ἀφέντης

Δυὸ μέρες ἀργότερα, ἕνας νέος, ὁδηγώντας, ἕνα ἐλαφρὸ ἁμάξι, σταμάτησε μπροστὰ στὸ σπίτι τοῦ Λεγκρῆ. Πέταξε τὰ γκέμια στὸ λαιμὸ τοῦ ἀλόγου καὶ ζήτησε νὰ ἰδεῖ τὸν ἰδιοκτήτη.

Ἦταν ὁ Τζώρτζης Σέλμπυ.

Τὸ γράμμα τῆς μιᾶς Ὀφηλίας πρὸς τὴν κυρία Σέλμπυ εἶχε μείνει ἀλησμονημένο (κακὴ μοῖρα, βλέπετε) σὲ κάποιο μακρινὸ ταχυδρομικὸ γραφεῖο. Κι' ὅταν ἔφτασε στὸν προορισμό του, τὰ ἴχνη τοῦ Τὸμ ἦταν χαμένα πιά.

Ἡ κυρία Σέλμπυ διάβασε μὲ συγκίνη αὐτὸ τὸ γράμμα, ἀλλὰ τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ὁ κύριος Σέλμπυ ἦταν στὸ κρεβάτι μὲ δυνατὸ πυρετό, καὶ δὲν μπόρεσε νὰ φροντίσει ἀμέσως. Περιορίστηκε μόνο νὰ γράψει στὸ συμβολαιογράφο τοῦ Σαὶν Κλὰρ (ἡ μιὰ Ὀφηλία τῆς εἶχε γράψει τὴν διεύθυνσή του) γιὰ νὰ ζητήσει πληροφορίες γιὰ τὸν Τόμ. Σὲ λίγες μέρες πέθανε κι' ὁ κύριος Σέλμπυ, κι' ἡ χήρα μὲ τὸ γυό της τὸν Τζώρτζη, ποὺ ἦταν τώρα ἕνας μεγαλώσωμος νεανίας, γιὰ κάμποσον καιρὸ δὲν ἔκαναν τίποτ' ἄλλο ἀπὸ πληρωμές, εἰσπράξεις, πλειστηριασμοὺς καὶ κανονισμοὺς λογαριασμῶν. Ὁ συμβολαιογράφος ἀπάντησε σὲ λίγο καιρό, ὅτι ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Τὸμ πωλήθηκε στὴ δημοπρασία, δὲν ἤξερε τί εἶχε ἀπογίνει. Ἡ ἀπάντηση αὐτὴ δὲν ἱκανοποίησε οὔτε τὴν κυρία Σέλμπυ, οὔτε τὸν Τζώρτζη. Ὁ τελευταῖος ἔπρεπε νὰ πάει γιὰ ὑποθέσεις του στὴ Νέα Ὀρλεάνη κι' ἀποφάσισε νὰ φροντίσει μόνος του γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Τόμ.

Ὕστερ' ἀπὸ μάταιες ἀναζητήσεις ἀρκετῶν μηνῶν, ὁ Τζώρτζης συνάντησε τυχαῖα κάποιον, ποὺ τοὔδωσε τὶς πληροφορίες ποὺ ζητοῦσε. Πῆρε τότε τὸ πλοῖο τοῦ Κόκκινου Ποταμοῦ, ἀποφασισμένος νὰ βρεῖ καὶ ν' ἀγοράσει τὸν παλιό του φίλο.

Τὸν ἔμπασαν μέσα. Ὁ Λεγκρῆ ἦταν στὴν κάμαρά του καὶ τοῦκανε ὑποδοχὴ ὄχι καὶ πολὺ θερμή.

— Ἔμαθα, εἶπε ὁ Τζώρτζης, πὼς ἀγοράσατε στὴ Νέα Ὀρλεάνη ἕνα μαῦρο, ποὺ λέγεται Τόμ. Ἦταν ἄλλοτε στὸ χτῆμα τοῦ πατέρα μου καὶ ἤρθα νὰ ἰδῶ ἂν εἶναι δυνατὸ νὰ τὸν ἀγοράσω.

Τὸ μέτωπο τοῦ Λεγκρῆ σκυθρώπασε καὶ φώναξε ὀργισμένος:

— Ἀληθινά, ἀγόρασα ἕναν τέτοιον. Διαβόλου ψῶνι ἔκαμα μὲ δαῦτον! Τὸ πιὸ ἀνυπόταχτο, τὸ πιὸ αὐθάδικο σκυλί. Βάνει τοὺς μαύρους μου νὰ φεύγουν κι' ἔται ἔχασα ἐξ αἰτίας του δυὸ σκλάβες, ποὺ ἄξιζαν δυὸ χιλιάδες δολλάρια. Τ' ὁμολόγησε, ἀλλὰ ὅταν τὸν διέταξα νὰ μοῦ φανερώσει ποῦ πῆγαν, ἀρνήθηκε. Κι' ἐξακολούθησε ν' ἀρνιέται, μ' ὅλο ποὺ τὸν μαστίγωσα σκληρά. Μοῦ φαίνεται πὼς κοντεύει νὰ πεθάνει.

— Ποῦ εἶναι; ρώτησε ὁρμητικὰ ὁ Τζώρτζης. Θέλω νὰ τὸν ἰδῶ!

Τὸ πρόσωπο τοῦ νέου ἦταν ἀναμμένο. Τὰ μάτια του πετοῦσαν ἀστραπές, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτα.

— Εἶναι κεῖ κάτου, στὸ ὑπόστεγο, εἶπε ὁ μικρὸς ἀράπης, ποὺ κρατοῦσε τάλογο τοῦ Τζώρτζη

Ὁ Λεγκρῆ ἔδωσε μιὰ κλωτσιὰ στὸν ἀραπάκο, βλαστημώντας. Ὁ Τζώρτζης ὅρμησε πρὸς τὸ ὑπόστεγο.

Δυὸ μέρες εἶχαν περάσει ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ μαρτυρίου. Ὁ Τὸμ δὲν ὑπόφερε πιά, γιατὶ δὲν εἶχε δυνάμεις νὰ ὑποφέρει. Οἱ δεσμοί, ποὺ ἔνωναν τὴν ψυχὴ μὲ τὸ δυνατὸ αὐτὸ κορμί, ἔσπαζαν πολὺ σιγὰ καὶ μὲ κόπο. Τὴ νύχτα, οἱ σκλάβοι ἔκλεβαν ὧρες ἀπὸ τὴν ἀνάπαυσή τους γιὰ νἀρθοῦν κρυφὰ νὰ τοῦ κάμουν μερικὲς περιποιήσεις. Τὰ δυστυχισμένα αὐτὰ πλάσματα δὲ μποροῦσαν νὰ τοῦ δώσουν ἄλλο ἀπὸ ἕνα ποτῆρι νερό, ἀλλὰ τοῦ τὄδιναν μὲ τὴν καρδιὰ γεμάτη ἀγάπη.

Πολλὰ δάκρυα, δάκρυα μετανοίας, ἔπεσαν ἀπὸ τὰ μάτια τῶν ἀνίδεων καὶ δυστυχισμένων αὐτῶν ἀπίστων ἐπάνω στὸ πρόσωπο τοῦ ἑτοιμοθανάτου, καὶ πονεμένες προσευχὲς ὑψώνονταν ἀπὸ τὴν καρδιά τους πρὸς τὸν Σωτῆρα αὐτὸν ποὺ ἀγνοοῦσαν τ' ὄνομά του.

Ἡ Κάσσυ, ὅταν ἔμαθε τὴ θυσία ποὺ ἔκαμε ὁ Τὸμ γιὰ τὴ σωτηρία τὴ δική της καὶ τῆς Ἐμμελίνας, πῆγε μιὰ νύχτα νὰ τὸν ἰδεῖ, ἂν καὶ κινδύνευε ἔτσι νὰ τὴν πιάσουν. Τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ποὺ ἡ καρδιά του ξεχείλιζε ἀπὸ ἀγάπη, τὴν ἔκαμαν νὰ κλάψει καὶ νὰ προσευχηθεῖ κι' αὐτὴ στὸ Θεὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς μετανοίας.

Ὅταν μπῆκε ὁ Τζώρτζης μέσα στὸ ὑπόστεγο, τοῦρθε ζάλη καὶ λίγο ἔλειψε νὰ πέσει.

— Εἶναι δυνατό, εἶναι δυνατό!; φώναξε γονατίζοντας πλάϊ στὸν ἑτοιμοθάνατο. Μπάρμπα-Τόμ, καλέ μου φίλε!

Ἡ γνώριμη αὐτὴ φωνὴ ἔφτασε ἴσια μὲ τὴ ψυχὴ τοῦ ἑτοιμοθανάτου. Κούνησε λιγάκι τὸ κεφάλι κι' εἶπε:

— Ὁ Θεὸς μοῦ δίνει τὴν πιὸ ἀνέλπιστη εὐτυχία στὶς στερνές μου στιγμές.

Ὁ Τζώρτζης ἔσκυψε πάνω του καὶ δάκρυα ἔτρεξαν ἀπὸ τὰ μάτια του.

— Ἀγαπημένε μπάρμπα-Τόμ! Ξύπνα καὶ μίλα μου μιὰ φορὰ ἀκόμη! Κοίταξέ με, εἶμαι ὁ Τζώρτζης. Δὲ μὲ γνωρίζεις;

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΝΕΙΡΟ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟ

Μὲς στὴν ξένη πολιτεία,
μὲς στὰ ξένο τ' ἀκρογιάλι,
καραβάκι ἀπ' τὴν πατρίδα,
βράδυ-βράδυ ἔλα ν' ἀράξεις.

Σβύνει ἀγάλι-ἀγάλι ὁ ἥλιος
πίσω ἀπ' τὸ μεγάλο κάβο
κι' ὁ γιαλὸς ἀποκοιμιέται
στὰ στερνὰ χρυσὰ ὄνειρά του.

Θαμποφέγγει, σουρουπώνει
κι' ἀπ' τὰ βάθη τοῦ πελάγου
νύχτα ἀθόρυβη ξαπλώνει
τὰ βελούδινα φτερά της.

Καραβάκι, σ' ἤβρε ἡ νύχτα
μὲς στὰ βάθη τοῦ πελάγου
κι' ἐγὼ μόνος σὲ προσμένω
στὴ στεριά, μὲ τὰ ὄνειρά μου.

Ὄνειρο ξενιτεμένο
ποὺ σ' ἀποθυμᾶ ἡ καρδιά μου,
μὲ σιμώνεις, σὲ προσμένω
κι' εἶσαι πάντοτε μακρυά μου.

Μὲς στὴν ξένη πολιτεία,
μὲς στὸ ξένο τ' ἀκρογιάλι,
καραβάκι ἀπ' τὴν πατρίδα,
ἔλα σιγαλὰ ν' ἀράξεις.

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΜΑΣ

ΜΙΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Τρῶμε ὅ,τι νἆναι, εἶπα.

— Λοιπόν, ἅμα φᾶτε καὶ ξεκουραστῆτε, τότε μοῦ λέτε τί θέλετε ἀπὸ μένα.

— Πρῶτα ἀπ' ὅλα θέλουμε αὐτό, παραμάννα: Νὰ μᾶς ὁρκισθῆς πὼς θὰ μᾶς ὑπακούγῃς σὲ ὅλα!

— Δὲν μπορῶ νὰ ὁρκισθῶ, χωρὶς νὰ ξέρω τί προστάζετε.

— Λοιπόν, ἐμπρός, πᾶμε, εἶπα ἀποφασιστικά. Ἀντίο Παγώνα, δὲν σὲ ἀγαπάω πιά.

— Ὁρκίζομαι! ὁρκίζομαι! φώναξε ἡ δυστυχισμένη παραμάννα. Ἄχ, κυρία Εἰρηνούλα, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ γεννηθήκατε, δεῖξατε τί τύραννος θὰ γινόσαστε.

— Κι' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ γεννήθηκα, ἔκανες ὅλα μου τὰ κέφια, εἶπα εὐχαριστημένη. Λοιπὸν τώρα, λέγε ὅ,τι θὰ σοῦ λέω. Πές: Ὁρκίζομαι...

— Ὁρκίζομαι, ἐπανέλαβε ἡ Παγώνα.

— Ὁρκίζομαι, νὰ κρύψω ἀπ' ὅλους τοὺς γείτονες καὶ τοὺς φίλους μου, πὼς οἱ μικροὶ κύριοι κι' οἱ μικρὲς κυρίες εἶναι στὸ σπίτι μου.

Ἡ Παγώνα ἐπανέλαβε ὅλα μου τὰ λόγια, ἀναστενάζοντας. Μ' αὐτὸ δὲν ἦταν τὸ σπουδαιότερο. Ἐξακολούθησα μ' ἐπίσημη φωνή:

— Ὁρκίζομαι νὰ μὴν εἰδοποιήσω τὸ θειό τους καὶ τὴ θειά τους!

— Δὲν μπορῶ νὰ ὁρκιστῶ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα, παιδάκι μου! ἔκανε ἡ Παγώνα κατακόκκινη ἀπὸ τὴν ταραχή της.

— Δὲν μ' ἀγαπᾶς πιά, τὸ βλέπω. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μοῦ τὸ κρύβεις. Φεύγουγουμε, παιδιά.

— Ὁρκίζομαι! εἶπε ἡ Παγώνα, κρατώντας με ἀπὸ τὸ μπράτσο. Ὁρκίζομαι, μὰ δίχως ἄλλο δὲν εἶναι καθόλου σωστὸ νὰ βάζω τέτοιον ὅρκο.

Ἐγὼ ὅμως ἤμουν κατενθουσιασμένη.

— Σὲ λατρεύω, παραμάννα μου, εἶπα, ἀγκαλιάζοντάς την. Τώρα, ἑτοίμασέ μας νὰ φᾶμε. Κοντεύει μεσημέρι καὶ πεθαίνω τῆς πείνας.

Δ'.

Τί ἔξοχα φαγιὰ ἦταν ἐκεῖνα! Στ' ἀλήθεια ἡ Παγώνα δὲν ἔχει τὴν ὁμοιά της στὸ μαγείρεμα. Ἡ ὀμελέττα της ἦταν ἀφρᾶτη καὶ ροδοψημένη σὰν γλύκισμα, τὰ φασολάκια ἔλυωναν στὸ στόμα καὶ τὰ κεράσια της ἦταν τόσο ζουμερά! Σᾶς βεβαιώνω πὼς εἴχαμε ξεχάσει ὅλες μας τὶς ἔννοιες, καὶ τὰ μικρὰ οὔτε συλλογιζόνταν πιὰ πὼς ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ τὶς φᾶνε μὲ τὸ βούρδουλα.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ φαγητό, κατεβήκαμε στὸ περιβόλι καὶ ξαπλωθήκαμε κάτω ἀπὸ τὶς μηλιές, ὅπου, δὲν σᾶς τὸ κρύβω, ἀκούστηκαν ροχαλητὰ σὲ διάφορους τόνους.

Τ' ἀπόγευμα ἐπισκεφθήκαμε τὸν περιστεριώνα τῆς Παγώνας καὶ τὰ κουνέλια της, δειλινίσαμε μὲ κεράσια καὶ μὲ πελώριες φέτες μαῦρο ψωμὶ ἀλειμμένες γλυκό, παίξαμε κρυφτό, κυνηγητό, τὸ κεράκι, τοὺς κλέφτες καὶ τοὺς ἀστυφύλακες, καὶ διάφορα ἄλλα παιχνίδια.

Ὡστόσο ἡ Παγώνα δὲν ἔπαυε νὰ φαίνετσι ἀνήσυχη καὶ σκεπτική. Κατὰ τὶς ἕξη μὲ πῆρε κατὰ μέρος καὶ μὲ ρώτησε:

— Λὲν πιστεύω, Ρήνα μου, τὰ ἔχετε στ' ἀλήθεια σκοπὸ νὰ μείνετε ἐδῶ πέρα;

— Πῶς, δὲν ἔχομε σκοπό; Τί λές, παραμάννα; Μὰ δὲν σοῦ τὰ ἐξήγησα;

— Ναί... δηλαδή.... βλέπεις, δὲν ἔχω... μεγάλο σπίτι, καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα δὲν ἔχω ἀρκετὰ κρεβάτια νὰ σᾶς βάλω. Θὰ σᾶς δώσω βέβαια τὸ δικό μου κι' ἐγὼ θὰ κοιμηθῶ στὸν ἀχυρῶνα. Θὰ σᾶς δώσω ἀκόμη καὶ τῆς μακαρίτισσας τῆς πεθερᾶς μου· μὰ εἰσαστε ἕξη καὶ δὲν ἔχω παρὰ δυὸ κρεβάτια ὅλα ὅλα.

«Καλημέρα, παραμάννα!»
(Σελ. 498, στ. γ'.)

Ἀλήθεια! Αὐτὸ δὲν τὸ εἶχα σκεφθεῖ!

— Ἄκουσε, παραμάννα. Στὸ ἕνα κρεβάτι θὰ κοιμηθῶ ἐγὼ μὲ τὴ Μαρίκα καὶ μὲ τὴν Ἀννέττα. Στὸ ἄλλο ἂς οἰκονομηθοῦν τὰ τρία ἀγόρια.

Κοιμηθήκαμε λοιπὸν ἀπὸ τρεῖς σὲ κάθε κρεβάτι. Πρῶτο κρεβάτι: Ἐγὼ στὸ ἐπάνω μέρος κι' οἱ δυὸ μικρὲς στὰ πόδια μου. Δεύτερο κρεβάτι: ὁ Ἀλέκος στὴ μέση, ἔχοντας τὸ Μίμη δεξιά του καὶ τὸν Τοτὸ ἀριστερά του.

Σᾶς ἔτυχε ποτὲ νὰ κοιμηθῆτε τρεῖς στὸ ἴδιο κρεβάτι; Σᾶς βεβαιώνω πὼς εἶναι ἀπαίσιο, μαρτυρικό!.. Πάντα ἔνας θὰ κρυνιέται, θὰ κλωτσάει, θὰ τραβάει τὰ σεντόνια. Ἡ Μαρίκα, ποὺ γυρεύει πάντα ἀφορμή, ἄρχισε τὶς κλάψες καὶ δὲν μᾶς ἄφησε ὅλη τὴν νύχτα νὰ ἡσυχάσωμε. Μὰ καὶ στ' ἀγόρια ἡ νύχτα ἦταν ἐξαιρετικὰ θυελλώδης. Ὁ Ἀλέκος ἔδωσε ἕνα φοβερὸ χαστούκι στὸ Μίμη, γιατί, λέει, ροχάλιζε τόσο δυνατὰ ποὺ δὲν τὸν ἄφηνε νὰ κοιμηθῆ. Ὁ Τοτὸς ἔπεσε ἀπὸ τὸ κρεβάτι κάτω κι' ἔβαλε τὶς φωνές. Τὸ πρωΐ, κι' ἀπὸ τὶς δυὸ κάμαρες βγῆκαν κάτι παιδιὰ μὲ μάτια πρισμένα ἀπὸ τὸν ὕπνο, μὲ φρύδια ζαρωμένα καὶ μὲ τὰ μαλλιὰ σὲ ἀφάνταστη κατάσταση. Φαντασθῆτε πὼς δὲν εἴχαμε σκεφθεῖ νὰ πάρωμε τίποτε μαζί μας: οὔτε σφουγγάρια, οὔτε τσαταῖρες, οὔτε βούρτσες τῶν δοντιῶν. Ἡ Παγώνα μᾶς ἔδωσε τὸ δικό της χτένι, ποὺ τὰ περισσότερα δόντια του ἦταν σπασμένα, μὰ δὲν εἶχε βούρτσα τῶν μαλλιῶν. Ὡστόσο κι' ἔτσι κατορθώσαμε, ὁ ἕνας ὕστερα ἀπὸ τὸν ἄλλον, νὰ χτενισθοῦμε ὅπως-ὅπως. Ἐγώ, μὲ τὰ περίφημα κοντὰ μαλλιά μου, τὰ κατάφερα κουτσὰ-στραβὰ· μὰ τὰ κατσαρὰ τῆς Μαρίκας καὶ τὰ μαλλιὰ τοῦ Ἀλέκου —ποὺ ποτὲ δὲν τὰ καταφέρνει νὰ πετύχῃ τὸ χτένισμα τῆς μόδας παρὰ πασαλείβοντάς τα μὲ ἄφθονη μπριλλαντίνη,— αὐτὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ χτενισθοῦν τῆς ἀνθρωπιᾶς. Ὥραῖα χάλια εἴχαμε μὰ τὴν ἀλήθεια, καὶ οἱ ἕξη, ὅταν καθήσαμε στὸ τραπέζι! Ὁ Ἀλέκος, ποὺ εἶναι φιλάρεσκος σὰν κορίτσι, εἶχε κάτι νεῦρα ἄλλο πράμα! Ἡ Μαρίκα, ἡ λιχούδα, μὲ ρώτησε στ' αὐτί, γιατὶ πίνουμε γάλα σκέτο ἀντὶ γιὰ γάλα μὲ σοκολάτα· ὁ Τοτός, ποὺ ἀλλάζει δόντια, παραπονιόταν πὼς τὸ ψωμὶ ἦταν πολὺ ξερό. Μόνον ἡ Ἀννέττα κι' ἐγὼ διατηρούσαμε τὸ κέφι μας. Ἡ περιπέτεια αὐτὴ μὲ διασκέδαζε ὑπερβολικά, καὶ γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ χτενίσματος καὶ τοῦ ντυσίματος δὲν δίνω πεντάρα τσακιστή!

Βοηθήσαμε τὴν Παγώνα νὰ κάνῃ τὸ νοικοκυριό της καὶ νὰ μαγειρέψῃ· μόνο ποὺ ἡ Μαρίκα καὶ ὁ Τοτὸς ἔφαγαν τὰ μισὰ μύγδαλα βοηθώντας τὴν Παγώνα νὰ τὰ ξεφλουδίσῃ γιὰ νὰ μᾶς ἑτοιμάσῃ ἕνα χαλβά. Μὲ τὰ παιγνίδια καὶ τὸ νοικοκυριὸ πέρασε ἡ ἡμέρα ἐξαιρετικὰ εὐχάριστα. Μὰ τὰ βάσανά μας τώρα μόλις ἐπρόκειτο ν' ἀρχίσουν.

Ἡ Παγώνα ἑτοίμαζε τὸ βραδινό μας φαγητό, ὅταν ἀκούστηκε ἕνα δυνατὸ χτύπημα στὴν ἐξώπορτα. Ἡ καρδιά μου χτύπησε δυνατά. Γρήγορα φώναξα τοὺς ἄλλους:

— Ἔλᾶτε νὰ κρυφτοῦμε!

Τρυπώσαμε στὴν ἄλλη κάμαρα. Μιὰ χοντρὴ φωνὴ ἀκούγεται ἀπὸ δίπλα:

— Κυρὰ-Παγώνα, εἶμαι ἐπιφορτισμένος ἀπὸ τὴν κυρία Παυλίδη νὰ κάνω ἔρευνα στὸ σπίτι σας.

Κοιτάζω ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα,

—Χωροφύλακας εἶναι, παιδιά! Φεύγετε, νὰ φεύγουμε!

Ἀνοίγω σιγὰ-σιγὰ τὸ παράθυρο. Πηδᾶμε κι' οἱ ἕξη στὸ περιβόλι, σκαρφαλώνουμε τὸν φράχτη κι' ἀρχίζουμε νὰ τρέχουμε στὰ χωράφια.

Μὲ κομμένη τὴν ἀνάπνοή, σταματοῦμε σ' ἕνα δασάκι, ἀρκετὰ πυκνό, ὅπου μποροῦσαμε νὰ κρυφτοῦμε, χωρὶς φόβο νὰ μᾶς ἀνακαλύψουν.

Τώρα εἴμαστε μακριὰ ἀπὸ τὸν χωροφύλακα. Τόσο μακριὰ μάλιστα, ποὺ κανένας μας δὲν μπόρεσε νὰ ξαναβρῇ τὸ δρόμο γιὰ νὰ γυρίσουμε στὸ σπίτι. Εἴμαστε καταδικασμένοι νὰ περάσουμε τὴ νύχτα μὲς στὸ δάσος!

('Ακολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΚΑΘΕ Κυριακή, πρὸς τὸ βράδυ, οἱ συνοικίες τῶν Ἀθηνῶν, κι' οἱ πιὸ ἀπομακρυσμένες, ἀναστατώνονται ἀπὸ παιδιὰ ποὺ γυρίζουν ἀπὸ τὴ «συνάντηση» τοῦ ἀπογεύματος καὶ διαλαλοῦν μὲ μεγάλες κραυγὲς τὴ νίκη τοῦ... κόμματός τους: «Ἔθνικός! Ἔθνικός!.. ἕνα μὲ δύο»!.. Οἱ ἀντίθετοι, οἱ νικημένοι, κρύβουνται, σωπαίνουν ἢ προκαλοῦν: «Τὴν ἄλλη Κυριακὴ νὰ ἰδῆτε!» Καμμιὰ φορὰ ἀλλάζουν καὶ βρισιές: «Φαντασμένοι!.. Ζαβολιάρηδες!.. Ἀχαΐρωτοι!..» Καμμιὰ φορὰ ἔρχουνται καὶ στὰ χέρια· Ἔτσι ἡ «πάλη» εἶναι τὸ μόνο ἀγώνισμα ποὺ γίνεται κι' ἔξω ἀπὸ τὸ στίβο ἢ τὸ γήπεδο. Κι' οἱ συνοικίες ἀναστατώνουνται, ὅπως ὅταν πλησιάζουν ἐκλογὲς καὶ γυρίζουν στοὺς δρόμους διαδηλώσεις...

Καὶ μόνο ἀπ' τὸν βραδυνὸ αὐτὸ θόρυβο τῆς Κυριακῆς μπορεῖ κανεὶς νὰντιληφθῇ ἀμέσως πόσο διαδόθηκε στὸν τόπο μας ὁ ἀθλητισμὸς καὶ πόσο κατάχτησε τὴ νεολαία. Ἄλλη φορά, πρὶν ἀπ' τοὺς πολέμους, οἱ φίλαθλοι κι' οἱ ἀθλητὲς μετριοῦνταν στὰ δάχτυλα. Σήμερα εἶναι ὅλοι! Κι' αὐτὸ ποὺ μαρτυρεῖ περισσότερο τὴ διάδοση, τὴν κατάχτηση, εἶναι ποὺ προσηλυτίσθηκαν κι' οἱ νέοι τοῦ λαοῦ. Φυσικά, κοντὰ στοὺς νέους, καὶ τὰ παιδιά. Καὶ τὰ κορίτσια ἀκόμα. Στὰς Ἀθήνας, στὴ μεσαία καὶ στὴν ἀνώτερη προπάντων τάξη, ὑπάρχουν σήμερα πλῆθος κορίτσια, ποὺ ἡ κυριώτερη καὶ κάποτε ἡ μοναδική τους ἀσχολία εἶναι τἀθλητικά, τὰ σπόρτ: Κολυμποῦν, κωπηλατοῦν, τρέχουν, παίζουν φουτμπόλλ, βόλεϋ καὶ τὰ ρέατα. Παρακολουθοῦν τὴν ἀθλητικὴ κίνηση ὅλου τοῦ κόσμου ἀπὸ τὰ ξένα εἰδικὰ περιοδικά. Δὲν διαβάζουν ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες παρὰ μόνο τὴν «ἀθλητικὴ στήλη», παραμελοῦν ἀκόμα καὶ τὶς μόδες τῶν σαλονιῶν —ἄ, γιὰ τὶς μόδες τῶν σπόρτ διαφέρει! — καὶ δὲν ἔχουν πιὰ καιρὸ νὰ διαβάζουν οὔτε μυθιστορήματα!

Κατάχρηση λοιπόν; Ἔτσι φαίνεται... Στὴν Ἑλλάδα εἴμαστε σ' ὅλα καταχρηστικοί, δηλαδὴ ὑπερβολικοί. Ἄλλη φορά, οἱ νέοι καὶ τὰ κορίτσια δὲν ἤθελαν νὰκούσουν τὸν ἀθλητισμὸ οὔτε σὰ συμπλήρωμα τῆς ἀγωγῆς τους, οὔτε σὰν ἀπαραίτητο μέσο γιὰ τὴν κανονικὴ διάπλαση τοῦ σώματος καὶ τὴ διατήρηση τῆς σωματικῆς ὑγείας. Τὰ διάφορα γυμναστήρια ἔμειναν σχεδὸν ἀχρησίμευτα, κι' οἱ περισσότεροι μαθητὲς τοῦ Γυμνασίου, οἱ φοιτητές, χαλοῦσαν τὸν κόσμο νὰ ἐξαιρεθοῦν ἀπὸ τὴ Γυμναστικὴ γιὰ λόγους... ὑγείας. Σήμερα τὰ παραμελοῦν καὶ τἀφήνουν σύξυλα ὅλα γιὰ τὴ Γυμναστική. Ὅπως ἦταν ὑπερβολικοὶ στὴν ἀποχὴ καὶ στὴν περιφρόνησή οἱ τότε νέοι, ἄλλο τόσο εἶναι στὴν ἐξάσκηση καὶ στὴν ἀγάπη οἱ σημερινοί. Θὰ πῆτε: Εἶναι ἡ μόνη κατάχρηση ποὺ δὲν βλάπτει. Αὐτὸ πολλοὶ τὸ νομίζουν. Κι' ὅμως, δὲν ὑπάρχει πιὸ βλαβερή! Γιατὶ πρέπει νὰ ξέρετε, ὅτι ὅσο μπορεῖ νὰ ὠφελήσῃ ὁ μέτριος »θλητισμὸς καὶ τὸ ἄτομο καὶ τὴν κοινωνία, τόσο μπορεῖ νὰ βλάψῃ ὁ ὑπερβολικός. Λίγο τὸ ἔχετε νὰ παραμελήσουν οἱ ἄνθρωποι ἐνὸς τόπου κάθε τὸ πνευματικὸ καὶ νὰ ἐπιδοθοῦν στὴν ἀνάπτυξη μόνο τῶν μυώνων; Ἐγὼ θὰ τὸλεγα ἐθνικὴ συμφορά. Ἀλλὰ μὴ νομίσετε πὼς κι' ἡ σωματικὴ ὑγεία κι' ἡ μακροζωΐα ἐξασφαλίζουνται μὲ τὸν ὑπερβολικὸ ἀθλητισμό. Εἶναι παρατηρημένο πὼς πολὺ περισσότερο ζοῦν οἱ ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος, τῶν γραμμάτων, ποὺ δὲν ἔκαμαν καθόλου ἢ πολὺ λίγη γυμναστικὴ στὰ νιάτα τους, — καὶ στὴν παγκόσμια στατιστικὴ τῆς μακροβιότητας αὐτοὶ ἔρχουνται στὴν πρώτη γραμμή, — παρὰ οἱ ἄνθρωποι τῶν σπόρτ κι' οἱ ἀθλητὲς ἐξ ἐπαγγέλματος. Τί τὰ θέλετε! Ἡ ὑπερβολὴ εἶναι πάντα κακή. Ὁ κανόνας αὐτὸς δὲν ἔχει ἐξαίρεση. Οὔτε τὸν Ἀθλητισμό.

Πολὺς λόγος ἔγινε αὐτὸν τὸν καιρὸ στὴ Διάπλαση γιὰ τὴν καθυστέρηση τῶν ἀγοριῶν στὴ διαπλασιακὴ κίνηση, καὶ πολλοὶ ζήτησαν καὶ τὴ γνώμη μου. Λοιπὸν ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ἡ καθυστέρηση ὀφείλεται στὴν ἀποχή, κι' ἡ ἀποχὴ ὀφείλεται στὸν ἀθλητισμὸ ποὺ κατέχει τώρα ὅλα τἀγόρια. Ἂν εἶχαν καιρὸ καὶ διάθεση νὰ λαβαίνουν μέρος στοὺς Διαγωνισμοὺς μας καὶ τὰ Διαπλασόπουλα μὲ τὴν ἀναλογία ποὺ λαβαίνουν μέρος κι' οἱ Διαπλασοπούλες, εἶμαι βέβαιος πὼς ἀγόρια καὶ κορίτσια θὰ μοιραζόνταν τὰ βραβεῖα σὲ τρόπο ποὺ νὰ μὴν παρατηρῆται καμμιά, χτυπητὴ τουλάχιστο, καθυστέρησή τοῦ ἑνὸς φύλου ἢ τοῦ ἄλλου. Παραδέχομαι πάντα μιὰ διαφορὰ πνευματικῆς ἀνάπτυξης μεταξὺ τῶν δύο φύλων ἀπὸ τὰ δώδεκα χρόνια ὡς τὰ δεκάξη, — μιὰ περίοδο ποὺ τὸ κορίτσι μεγαλώνει, ἀναπτύσσεται, ξυπνᾷ γρηγορώτερ' ἀπὸ τἀγόρι, — ἀλλὰ ἡ διαφορὰ δὲν εἶναι καὶ τόσο μεγάλη, κι' ἔπειτα, σὲ λιγάκι, ἐξαφανίζεται. Μόνον ὁ ἀθλητισμὸς κάνει σήμερα τἀγόρια νὰ καθυστεροῦν στὰ πνευματικά. Κι' ἂν ἐξακολουθήσῃ ἔτσι τὸ πρᾶγμα, ὕστερ' ἀπὸ λίγα χρόνια θὰ καθυστερήσουν καὶ τὰ κορίτσια.

Προχτὲς ἦρθε στὸ γραφεῖο μου μιὰ Διαπλασοπούλα μὲ μιὰ συνομήλικη φιληνάδα της. Μοῦ τὴ σύστησε μὲ τὸνομά της καὶ πρόσθεσε: «Δὲν ἔχει ψευδώνυμο, οὔτε εἶναι συνδρομήτρια. — Γιατί; ρώτησα. Ἀφοῦ εἶναι φιληνάδα σου, δὲν τὴν κάνεις; — Ὤ, τῆς τὸ λέω, μοῦ ἀποκρίθηκε ἡ Διαπλασοπούλα. Καὶ θὰ ἤθελε. Μά... ποῦ τὴν ἀφίνουν τὰ σπόρτ! Εἶναι, ξέρετε, μανιακή. Ἕνα πιάνο μόνο κάνει καὶ σπόρτ!» Πόσες ἄλλες, δυστυχῶς, εἶναι σήμερα ποὺ δὲν κάνουν παρὰ ἕνα πιάνο — ὅταν τὸ κάνουν κι' αὐτὸ — καὶ σπόρτ! Καὶ πόσες θὰ εἶναι αὔριο, μεθαύριο!.. Φοβᾶμαι πὼς θἄρθῃ καιρὸς ποὺ ἡ Διάπλασις οὔτε Ἀλληλογραφία θὰ κάνῃ πιά, οὔτε Σελίδα, οὔτε Διαγωνισμούς. Ποιὸς θὰ τῆς γράφῃ; ποιὸς θά... συγγράφῃ; ποιὸς θὰ διαγωνίζεται; Κορίτσια κι' ἀγόρια θὰ τὸχουν ρίξει ὅλα στὸ φουτ-μπόλλ... Φοβᾶμαι μάλιστα μὴ θἀναγκασθῇ τότε νὰ διακόψῃ καὶ τὴν ἔκδοσή της ἀκόμη, γιατὶ ποιός, μικρὸς ἢ μεγάλος, θἄχῃ καιρὸ νὰ τὴ διαβάζῃ;.. Ἐκτὸς πιὰ ἂν μεταβληθῇ σ' ἕνα καθαρῶς ἀθλητικὸ περιοδικό, ἢ μᾶλλον σ' ἐφημερίδα. Καὶ νὰ γράφῃ ἀπὸ πάνω, στὴν ἐπικεφαλίδα της, μὲ μεγάλα στοιχεῖα, ὅπως μὲ μεγάλες φωνὲς διαλαλοῦν τώρα τὰ παιδιὰ τοῦ δρόμου: «Ἔθνικός! Ἔθνικός! Ἕνα μὲ δύο!» Ὡραία δουλειά, μὰ τὴν ἀλήθεια!..

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΝΑ ΚΟΙΜΗΘΩ...

Κοίτα, θάμπωσε ὁ λόφος
κιόλας, μελαγχολικά·
σὰ νεράκι, δυσμικά,
κλαίει ἀχχρότατο λυκόφως.

Κάπου γαύγισε ἕνας σκύλος,
καὶ τριζολογᾶ ἀλαφρό,
κάπου, ἀξάνι γλυστερό —
κύλισμα τροχοῦ εἴν' ἢ μύλος;

Δόξα στὸν Νοέμβρη μήνα
μ' ἕνα τέτοιο φῶς χλωμό,
ποὺ — καρδιὲς χωρὶς παλμό —
κρέμονται οἱ φωλιὲς στὰ σχοῖνα.

Τέτοιαν ὥρα, ἢ λίγο ἀκόμα,
δὲν τὸ νοιώθεις συντροφιὰ
κι' ὤς μές στὸ εἶναι σου βαθειὰ
τὸ ψυχρό, ράθυμο χῶμα;

— Γῆς ξεθυμασμένη, ἀγέρι
μὲ τὸ χνῶτο τ' ἀγαθό,
πάρε με νὰ κοιμηθῶ
μαλακὰ πάνω στὴ φτέρη.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΟ ΜΑΗ

Ὡραῖε, χιλιοτραγουδημένε Μάη,
Σὰν τί νὰ πῶ γιὰ τὴν τόση ὀ-
[μορφάδα
Ποὺ ἀμέτρητα τὰ δῶρα της
[σκορπάει
Σὰν περνᾶς τὸ βουνό, τὴν πε-
[διάδα;

Κάθε ζωὴ ἀπ' τὰ βάθη της ξυ-
[πνάει
Καὶ ξεπετιέται μ' ἄφθαστη λαμ-
[πρόδα·
Ὅ,τι ἦταν σκότος πρίν, φῶς
[πλημμυράει
Κι' ὅλα ζοῦνε λουσμένα στὴ λια-
[κάδα.

Σὰν τί νὰ πῶ; Κι' ὅμως, προ-
[χτὲς τὸ βράδυ
Σ' ἕνα θαυμάσιο κῆπο ξεχασμένη
Στὶς μυρουδιές, τὸ νοιώθω τ' ἄγ-
[γιγμά σου

Καὶ νά, μέσ' σ' ἀπαλώτατο χάδι
Π' ἀνοίγουνε οἱ κάλυκες κλει-
[σμένοι
Ρόδα ὁλοπόρφυρα στὸ πέρασμά
[σου!..

Φιλόσοφη

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ

Μὲ τὸ σμιλάρι στὸ χέρι, σκυφτός, ὁ μέγας γλύπτης σμιλεύει τὸ μάρμαρο, δίνοντάς του τὴ μορφὴ τῆς ὡραιότερης θεᾶς.

Καὶ βλέποντας τὴν ὁμορφιά, ποὺ ἐνσαρκώνεται στὸ μάρμαρο, τὸ πρόσωπό του φωτίζεται ἀπὸ μιὰν ἀλλόκοτη λάμψη, καὶ στὰ χείλη του διακρίνεται ἕνα χαμόγελο ὑπέρτατης ἀγαλίασης.

Τὸ ἔργο προχωρεῖ... Τὸ ἔργο τελειώνει!

Εἶναι ἀριστούργημα... Εἶναι τέλειο!

Ὁ γλύπτης ἐκστατικὸς παρατηρεῖ τὸ ἄγαλμα. Δάκρυα τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια του, ἐνῶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του φθάνουν στὰ χείλη του αὐτὰ τὰ λόγια: «Δία Παντοδύναμε... Σ' εὐχαριστῶ ποὺ μ' ἔκανες νὰ φθάσω στὸ δημιούργημα τοῦ τέλειου... Δὲ θέλω δόξες... οὔτε τιμές. Τ' ὀνομά μου ἂς μείνῃ ἄγνωστο. Μιὰ χάρη μόνο σοῦ ζητῶ. Τὸ ἔργο μου νὰ μείνῃ ἀθάνατο, γιὰ νὰ δείχνῃ στὶς κατοπινὲς γενεὲς τὸ μεγαλεῖο τῆς πατρίδας μου».

***

Βρίσκομαι σὲ κάποιο μουσεῖο μιᾶς μεγαλόπολης, μπροστὰ στὸ ἄγαλμα μιᾶς θεᾶς, ποὺ — μολονότι δίχως χέρια — μὲ τὴ μεγαλοπρέπεια καὶ τὴν ὀμορφιά του, τραβᾷ τὴν προσοχὴ ὅλων.

Τὰ μάτια τῆς θεᾶς εἶναι στραμένα πρὸς τὴν Ἀνατολή, σὰ νὰ βλέπῃ μέσα σ' ὄνειρο τὴν ἀγαπημένη της πατρίδα.

Ἡ εὐχὴ τοῦ καλλιτέχνη εἰσακούσθηκε. Μὰ τί δυστυχία! Τὸ ἔργο του εἶναι στὰ ξένα!

Καὶ ἄθελα ψιθυρίζουν τὰ χείλη μου τοὺς στίχους τοῦ ποιητῆ:

Τί τάχα κι' ἂν σὲ θρόνιασαν
[βασίλισσα
Σὲ μουχλιασμένο στεριανὸ πα-
[λάτι;
Τὸ μάρμαρό σου, ἀνήλιαγο κι'
[ἀδρόσιστο.
Τοῦ Αἰγαίου ποθεῖ τὸ κρυσταλ-
[λένιο ἁλάτι.

Ὦ νὰ πατοῦσες πάλι τῆς πα-
[τρίδας του
Τὰ κυματόδαρτα γλυκὰ χαλίκια,
Μ' ἕνα στεφάνι ἀπ' ἀνθισμένη
[ἀγράμπελη
Κι' ἕνα στρωσίδι ἀπὸ βρεμμένα
[φύκια!

Ἐντελβάϊς

ΑΠΟΨΕ

Ἀπόψε ποὺ ὁ ὕπνος δὲν σφαλνᾶ τὰ βλέφαρά μου, ἡ ψυχή μου θὰ ἤθελε νὰ πετάξῃ μακρυά, πολὺ μακρυά.

Τὸ καντήλι σκορπίζει τ' ἀπαλό του φῶς μπρὸς στὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας μὲ μιὰ φλογίτσα τόση δὰ ποὺ παίζει πότε δυναμώνει καὶ πότε νομίζεις πὼς θὰ σβύσῃ.

Τὸ ρολόϊ τῆς ἐκκλησίας χτυπάει τὶς ὧρες, τὴ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη, μὰ ἐγὼ μένω ἄγρυπνη.

Ἀπόψε ποὺ ὁ ὕπνος δὲν σφαλνᾶ τὰ βλέφαρά μου, καθισμένη στ' ἅρμα τῆς θύμησης, ταξιδεύω. Τ' ἅρμα τρέχει, τρέχει πολὺ γρήγορα, περνοῦν σὰν ἀστραπὴ τὰ ξένοιαστα παιδικά μου χρόνια, μόλις προφταίνω νὰ δῶ. Στὸ διάβα μας περνοῦν μέρες, μῆνες, χρόνια. Χρόνια ὁλόκληρα. Καὶ νά, τώρα βλέπω τὸ σπίτι ὁλόφωτο. Μιὰ φασαρία, ὅλων τὰ πρόσωπα λυπημένα.

Εἴν' ὁ πατέρας ἄρρωστος. Ὑστερα ἕνα φέρετρο, κεριά, λουλούδια, ὁ πατέρας πεθαμένος. Μὰ τὸ ἅρμα διαβαίνει σιγά, σιγά, κι' ἔσαι τὸ κάθε τι ξαναζωντανεύει στὴ θύμησή μου.

Καὶ κλαίω, κλαίω, ἐνῷ τ' ἅρμα διαβαίνει ἀδιαφορώντας γιὰ τὴ λύπη μου

Κουρασμένη νὰ κλαίω, κόντεψα νὰ κοιμηθῶ, ὅταν τ' ἅρμα τῆς θύμησης μ' ἔφερε σ' ἕνα μέρος φωτεινό. Εἶναι τὸ σπίτι ὁλόφωτο, κόσμος πολύς, μὰ τώρα γιὰ χαρά. Παντρεύεται ἡ μεγάλη ἀδελφή.

Γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής, ἤθελα νὰ σταθῶ, νὰ ξαναζήσω αὐτὴ τὴν εὐτυχισμένη μέρα. Πάντα μετὰ ἀπὸ μιὰ μεγάλη λύπη, ἔρχεται μιὰ χαρά. Μὰ ἡ θύμηση βιάζεται νὰ μὲ φέρῃ στὸ τέρμα, καὶ νά, πάλι τρέχουμε, τρέχουμε, ἀρίνοντας μέρες, μῆνες, χρόνια ὁλόκληρα. Τὸ ἅρμα σταθῆκε, δὲν προχωρεῖ, οὔτε θὰ προχωρήσῃ. Εἴν' ὁ τλευταῖος μου σταθμός, εἴν' ἡ πιὸ μεγάλη μου λύπη, εἴν' ὁ θάνατος τῆς μαμμᾶς.

Ἀρχίζει ἀπὸ μιὰ μικρὴ ἀδιαθεσία, προχωρεῖ, προχωρεῖ, οἱ μέρες περνοῦν, χειροτερεύει, ἔρχονται μέρες ἀγωνίας, πόνου, δάκρυα, καὶ τελειώνει μὲ τ' ἀπαλὸ κλείσιμο τῶν ματιῶν καὶ τ' ἀλαφρὸ κι' ἀθόρυβο πέταγμα τῆς ψυχῆς μακρυά μας. Καὶ τώρα, τώρα καταλαβαίνω βαθιὰ τὸν πόνο μου, νοιώθω τὴ λύπη νὰ μὲ ζώνῃ, νὰ μὲ σφίγγῃ δυνατά.

Δὲν ἔχω πιὰ μαμμά, δὲν ἔχω τίποτα. Καὶ κλαίω, κλαίω μ' ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς μου. Ἴσως στὰ δάκρυα βρῶ λίγη παρηγοριά. Καὶ τ' ἅρμα τῆς θύμησης, σταματημένο ἐδῶ, θὰ μοῦ θυμίζῃ πάντα τὸ μεγάλο χαμὸ κι' ἐγὼ θὰ κλαίω... θὰ κλαίω...

Ἀπόψε, ποὺ ὁ ὕπνος δὲν σφαλνᾶ τὰ βλέφαρά μου καὶ τὸ χλωμὸ φεγγάρι κρύβεται πίσω ἀπ' τὰ σύννεφα, ἀπόψε ἤθελα ἡ ψυχή μου νὰ πέταγε μακρυά, σιμά της, σ' ἕνα ὁλόγλυκο φιλὶ τῆς μανούλας νὰ βρῇ τὴ γαλήνη...

Βαλέντσια

ΜΙΑ ΑΛΛΑΓΗ

Ἔξω ὁ βοριὰς οὐρλιάζει μανιασμένα. Χτυπᾶει τὰ παράθυρα μὲ θυμό, σὰ νὰ τἄχει βάλει μαζί τους. Ἡ μπόρα ξέσπασε. Οἱ σταγόνες ἔρχονται καὶ πέφτουν μὲ δύναμη πάνω στὰ τζάμια, κυλᾶνε λίγο, ἑνώνουνται σὲ μεγαλύτερες, καὶ κατόπι τρεχουνε-τρέχουνε σὰ νὰ παραβγαίνουνε ποιὰ θὰ πρωτοπεράσῃ νὰ φτάσῃ πιὸ γρήγορα στὸ τέρμα.

Ἡ ψυχή μου εἶναι βαρειά. Μιὰ μελαγχολία φουσκώνει τὴν καρδιά μου. Ὁ τόπος δὲ μὲ χωράει. Θέλω νὰ κλάψω. Εἶμαι σὰ θυμωμένη μὲ κάποιον, χωρὶς νὰ ξέρω μὲ ποιόν. Μοῦ φαίνεται, πὼς εἶμαι ὁλομόναχη ἐδῶ-πέρα.

Ἄξαφνα τὸ μάτι μου ἀντικρύζει ἕνα βιβλίο, πεταμένο πάνω στὸ νιτβάνι. Σηκώνουμαι γρήγορα, τ' ἁρπάζω μὲ βιάση καὶ διαβάζω-διαβάζω, ποὺ δὲ χορτσίνω.

Τώρα ἄλλαξα. Δὲν εἶμαι λυπημένη, δὲν εἶμαι μόνη. Ἔχω μιὰ χαρὰ τώρα, ἔχω συντροφιὰ τὸ *συγγραφέα μου*. Τὰ λόγια του μοῦ μιλᾶνε.

Ἀγριλιὰ

ΝΑΤΑΝΕ ΤΑΧΑ ΟΝΕΙΡΟ

Νᾶτανε τάχα ὄνειρο, μικρὴ πεθαμένη μου ἀδελφούλα, νᾶτανε τάχα ὄνειρο πὼς κάποτε ζοῦσες κι' ἐσύ; Πὼς κάποτε μ' ἀγκάλιαζες μὲ τὰ μικρὰ ἀφρόπλαστα χεράκια σου; πὼς κάποτε πηδοῦσες κι' ἐσὺ μέσ' στὰ λουλούδια, λουλούδι ὡραιότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο, σὺ μικρὴ ἀγαπημένη μου ψυχούλα;

Νᾶτανε τάχα κάποιο ὄνειρο, ὄνειρο ὄμορφο, γλυκό, πὼς ἔζησες ἄλλοτε κοντά μου;

Νᾶτανε τάχα μόνο ὄνειρο τὰ θλιμμένα γαλάζια ματάκια σου, κι' οἱ ὁλόξανθες τρελλὲς μπουκλίτσες σου;

Νᾶτανε τάχα ὄνειρα τὰ τρελλά μας παιχνίδια στοὺς ἀγρούς; κι' ὄνειρα ἀκόμη, τὰ χειμωνιάτικα ἐκεῖνα βράδυα, κοντὰ στὸ τζάκι, ποὺ τὰ περνούσαμε διαβάζοντας βιβλία ἢ ἀκούγοντας τὰ παραμύθια τῆς γιαγιᾶς;

Νᾶτανε τάχα μόνο ὄνειρο, διαλεγμένη ψυχούλα, πὼς ἔζησες κάτω στὴ γῆ καὶ πὼς δὲ ζοῦσες πάντα στὸν Παράδεισο;..

Λιλιάνα

ΠΡΩΙΝΟ

Μέρα! Ὁ ἥλιος ξεπροβάλλει ἀπ'
[τὸ βουνό
Καὶ φωτίζει ἀγάλι-ἀγάλι τὸ χω-
[ριό.
Βάφει τἄσπρα τοῦ σπιτάκια καὶ
[γελᾶ,
Καὶ πειράζει τὰ πουλάκια στὰ
[κλαριά.
Παίζει μὲ τὸ ποταμάκι τὸ κρυ-
[φτό
Καὶ χρυσώνει ἕνα ψαράκι λαμ-
[περό.
Στὸ βουνὸ τὰ προβατάκια τά
[σγουρά,
Βόσκουν, βόσκουν χορταράκια
[δροσερά,
Κι' ὁ βοσκὸς μὲ τὴ φλογέρα
[χαρωπᾶ
Τὴ νεογέννητη τὴ μέρα χαιρετᾶ.

Σαρδανάπαλος

Η ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΔΟΥΜΑ

Ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ἦρθε στὸ Παρίσι ὁ Δουμᾶς, εἴκοσι χρονῶ, ἀκόμα καὶ πάμπτωχος, παρουσιάστηκε στὸ στρατηγὸ Φοᾶ, μὲ μιὰ συστατικὴ ἐπιστολὴ φίλου του σημαντικοῦ. Ὁ Φοᾶ δέχτηκε εὐγενέστατα τὸ Δουμᾶ καὶ τὸν ρώτησε:

— Εἰς τί μπορεῖτε νὰ χρησιμεύσετε;

— Ὄχι σὲ μεγάλα πράγματα, ἀπήντησε ὁ Δουμᾶς.

— Γνωρίζετε λίγα μαθηματικά; ρωτᾶ ὁ Φοᾶ.

— Ὄχι στρατηγέ, ἀπαντᾶ ὁ Δουμᾶς.

— Ξέρετε τοὐλάχιστο λίγη ἄλγεβρα, γεωμετρία, χημεία, φυσική;

— Ὄχι, ἀπαντᾶ ὁ Δουμᾶς.

— Λατινικά, Ἑλληνικά, ξέρετε;

— Λατινικὰ λίγα, Ἑλληνικὰ καθόλου.

— Καταλαβαίνετε ἀπὸ λογαριασμούς;

— Γρύ, ἀπήντησε κατακόκκινος ὁ Δουμᾶς.

Τότε ὁ Φοᾶ τοῦ εἶπε:

— Καὶ ὅμως κάτι πρέπει νὰ γίνῃ μὲ σᾶς. Γράψτε τὸ ὀνομά σας καὶ θὰ σκεφθῶ ἕως αὔριο.

Μόλις ὅμως ἔγραψε ὁ Δουμᾶς τὸ ὄνομά του, ὁ στρατηγὸς φώναξε χειροκροτώντας:

— Σωθήκαμε!

— Γιατί; ρώτησε ὁ Δουμᾶς.

— Εἶστε καλλιγράφος, ἀπάντησε ὁ Φοᾶ.

«Ἔσκυψα τότε τὸ κεφάλι μου πάνω στὸ στῆθος, — διηγεῖται ὁ ἴδιος ὁ Δουμᾶς στὰ «Ἀπομνημονεύματά του» — γιατὶ δὲν μποροῦσα πιὰ νὰ ὑποφέρω τὴ ντροπή μου. Ὡραῖο γράψιμο!.. Νὰ ὅλες οἱ γνώσεις μου».

(Διασκευή)

Λάτρης τοῦ Ἀπείρου

ΣΚΕΨΕΙΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Περίμενε από τα παιδιά σου, όταν θα είσαι γέρος, δ,τι και σύ ὁ ἴδιος ἔκαμες στὸν πατέρα σου.
Πιττακὸς

Γιὰ νὰ διοικῆς ἄλλους, πρέπει νὰ ξέρῃς νὰ διοικῆσαι ὁ ἴδιος.
Πιττακὸς

Μὴν ἀρκεῖσθε νὰ ἐπαινῆται ἐκεῖνους ποὺ κάμνουν τὸ καλό: καὶ νὰ τοὺς μιμεῖσθε.
Ἰσοκράτης

Ἡ εὐγένεια εἶναι τὸ ἄνθος τοῦ πολιτισμοῦ. Ὅποιος δὲν εἶναι ἀρκετὰ εὐγενὴς δὲν εἶναι ἀρκετὰ πολιτισμένος.
J. Joubert

Ἐκεῖνοι ποὺ προσεύχονται κάμνουν περισσότερο γιὰ τοὺς ἀνθρώπους παρὰ ἐκεῖνοι ποὺ μάχονται.
Donoso Cortez

Ἡ πίστη εἶναι ἡ ἀσπίδα τῆς ἀρετῆς.
Mgr. Gibier

Τὸ καλύτερο καὶ τὸ χειρότερο πρᾶγμα τοῦ κόσμου εἶναι ἡ γλῶσσα.
Αἴσωπος

Μυστηριώδης Προσωπιδοφόρος

ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ

Πῶς περιμένω, νύχτα μου,
καθέναν ἔρχομό σου
νὰ ὑφάνῃς τῶρα πέπλο σου
τοῦ μαύρου σκοταδιοῦ
νὰ σ' ἀγκαλιάσω, νύχτα μου,
νὰ γείρω στὸ πλευρό σου
καὶ νὰ σοῦ πῶ τί μου μεθᾶ
ἀκόρεστα τὸ νοῦ

Ὁ ὕπνος, τὸ ἀδέρφι σου,
τῆ σκέψη συνεπαίρνει,
τοὺς πόνους ποὺ μὲ φλέγουνε
ἀκούραστος σκοτώνει
κι' ὅπου εἶν' 'Ἀρχόντισσα ἡ χαρά,
σὰν ἀδελφὸς μὲ φέρνει.
Στάσου... μὴ φεύγεις, νύχτα μου,
κι' ἡ μέρα μὲ πληγώνει
Ζέφυρος

ΑΓΓΛΙΚΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

ΤΙ ΘΑ ΠΗΓΑΙΝΕ ΝΑ ΚΑΝΕΙ

Σὲ κάποιο δρόμο τοῦ Λονδίνου, ἕνας ζητιάνος ἀκολουθοῦσε ἐπὶ δυὸ-τρία λεπτὰ μιὰ λαίδη παρακαλώντας ἀδιάκοπα, μὰ καὶ χωρὶς ἀποτέλεσμα:

— Κυρία, δόστε μου ἕνα σελίνι, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἔχει καλά... σᾶς παρακαλῶ, κυρία.., ἕνα σελίνι...

Ἡ λαίδη ἀδιαφορώντας ἐτάχυνε τὸ βῆμα.

Ὁ ζητιάνος, ὅταν εἶδε κι' ἀποεῖδε, λέει μὲ δραματικὸ ὕφος:

— Ἄχ, κυρία, πρέπει λοιπὸν νὰ κάνω αὐτὸ ποὺ σκέφτηκα!

Καὶ κάνει μεταβολή.

Ἡ λαίδη γυρίζει τὸ πρόσωπο, βλέπει τὸν φτωχὸ νὰ φεύγει σκυφτός. Ποῦ πάει, καλέ, αὐτός; σκέπτεται, ἴσως γιὰ καμμιὰ μεγάλη τρέλλα..,

— Ψίτ! ψίτ! Ἐ! ἐσύ!.. φωνάζει.

Ὁ ζητιάνος γυρίζει.

— Νά, πάρε τὸ σελίνι ποὺ γύρευες πές μου ὅμως, ἀλήθεια, τί ἤθελες νὰ κάνεις, ἂν δὲ σοῦ κόδινα;

—Ἀ! κυρία, νὰ εἶσθε καλά, σᾶς εὐχαριστῶ· ἀλλοιῶς θὰ πήγαινα νὰ δουλέψω!
Πίκμαν

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἔχουνε πεῖ στὴ Μπεμπέκα, ὅταν τῆς προσφέρουν καὶ δεύτερο μπισκότο, νὰ μὴν τὸ παίρνῃ παρὰ ὅταν ἐπιμένουν πολύ.

Ὅταν πῆγε ἐπίσκεψη μὲ τὴ μαμμά της, τῆς ἐπρόσφεραν δεύτερο, κι' ἐκείνη ἀρνήθηκε, ὅπως τῆς εἶχαν πεῖ, εὐχαριστώντας. Μὰ ὅταν εἶδε πὼς δὲν ἐπέμεναν, τραβώντας τὴν οἰκοδέσποινα ἀπὸ τὸ μανίκι:

— Σᾶς παρακαλῶ, κυρία, δὲν θὰ μπορούσατε νὰ ἐπιμένετε... πολύ... γιὰ νὰ πάρω;
Σαρδανάπαλος

***

Ὁ μπαμπάς — Δὲ ντρέπεσαι, Τοτό, νὰ λὲς κουταμάρες; Ἐγὼ στὴν ἡλικία σου δὲν ἔλεγα ποτέ.

Τοτός — Ἀλήθεια, μπαμπά; Καί... ἀπὸ πότε.., ἄρχισες;
Χαραυγὴ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ

ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ἀπὸ τοὺς ἐν παρενθέσει ἀριθμοὺς, ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ταχυδρομικὰ τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ ὁ δεύτερος τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ὁ Ἄγγελος τῆς Ἀγάπης, (μὲ 60 εἰκόνας) δρ. 35 (10 καὶ 12).

Ἡ Ἀδελφούλα μου, μυθιστόρημα Γρ. Ξενοπούλου (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 20. (5,50 καὶ 7,50).

Ἡ Ἀπλῆ ζωή, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Ἡ Ἐπιτυχία εἰς τὴν ζωή, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8. (1 καὶ 2).

Ἡ Εὐτυχία, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Τὸ Θῦμα τοῦ Φθόνου, (μὲ 20 εἰκόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9).

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, Δημοτικὰ Παραμύθια, Τόμος Α'. Συλλογὴ Γεωργίας Ταρσούλη. Ἄδετο δρ. 40. Δεμένο δρ. 50. (9,50 καὶ 11,50).

Παιδικὰ Διηγήματα, τοῦ Rudyard Kipling. Μετάφρασις Κας Ν. Ι. Κ. Δρ. 25 (4,50 καὶ 6, 50).

Παιδικὸν Θέατρον, Γρ. Ξενοπούλου, δι' ἑορτὰς Σχολείων καὶ Οἰκογενειῶν, Α' Τόμος δρ. 17. (5,50 καὶ 7,50). Β' Τόμος δρ. 17. (5,50 καὶ 7,50).

Παιδικὸν Πνεῦμα, (Τομίδιον, Γ') δρ. 5. (1 καὶ 2).

Πρόας ὁ Νικίου, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Πυρειοσπόλης, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9,50).

Ὑπὲρ Πατρίδος, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Φώτης, ἔμμετρον διήγημα δρ. 7. (3,50 καὶ 5,50).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 22 Σεπτεμβρίου 1930

ΣΗΜΕΡΑ, καθὼς βλέπετε, ἀρχίζω τὸ νέο μου μυθιστόρημα «ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΒΥΣΣΟ». Εἶμαι βέβαιη ὅτι θὰ ἐνθουσιάσῃ ὅλους μου τοὺς φίλους, καὶ μεγάλους καὶ μικρούς, καὶ τἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια.

Ὀκτὼ στῆλες ἔπιασε ἡ Ἀλληλογραφία τοῦ περασμένου φυλλαδίου! Νὰ ἕνα ρεκόρ. Γιατί μοῦ φαίνεται πὼς ποτὲ ὡς τώρα δὲν βγῆκε φυλλάδιο μὲ τόση Ἀλληλογραφία. Νὰ ἰδοῦμε τώρα πόσο θὰ πιάσῃ κι' ἡ σημερινή μὲ τὴ στίβα αὐτὴ τῶν γραμμάτων ποὺ ἔχω μπροστά μου. Τὸ βέβαιο εἶναι ὅτι αὐτὸ τὸν καιρὸ λαβαίνω πολλά, περισσότερα ἀπὸ ποτέ. Κι' αὐτὸ σημαίνει ὅτι εἶναι πολὺ ζωηρὸ καὶ πολὺ γενικὸ τὸ ἐνδιαφέρον γύρω στὸ περιοδικό μου. Κι' οἱ παλιοί μου φίλοι μοῦ γράφουν τώρα συχνά, κι' ἄλλοι, νέοι, μπαίνουν ὁλόενα στὴν κίνηση. Καί, τὸ χαρακτηριστικώτερο, πολλοί, ποὺ εἶχαν χρόνια συνδρομηταί μου, ἀλλὰ χωρὶς νὰ μοῦ γράψουν ποτέ, παρακινήθηκαν τώρα νὰ μοῦ στείλουν τὸ πρῶτο τους γράμμα. Πολὺ εὐχάριστο!

Σᾶς ἀναγγέλλω ὅτι ὁ 'Ανανίας—μπούμ! ἐπιτέλους! — ἔγραψε καὶ μοῦ παρέδωσε τὴν «Κυριακή». Δὲν μένει τώρα παρὰ νὰ κάμῃ κι' ὁ κ. Βώττης τὶς εἰκόνες. Ἔ, δὲν θἀργήσῃ. Καὶ σ' ἕν' ἀπὸ αὐτὰ τὰ φυλλάδια, θἄχετε τὴν εὐχαρίστησή νὰ διαβάσετε... ποιὰ παρομοίαι ἀρέσει περισσότερο στὸν καθένα.

Ἡ ***Περιπλοκάς*** μοῦ γράφει πολλὰ γιὰ τὸ «ζήτημά» μας, ποὺ εἶναι κάπως δύσκολο νὰ τὰ συνοψίσω. Κι' ἀρκοῦμαι σ' αὐτά: Ἐπιμένει ὅτι τὰ μεγάλα κορίτσια ποὺ διακρίνονται στὴν κίνηση, δὲν ἐργάζονται, ἑπομένως εὐκαιροῦν· ἐνῷ τὰ περισσότερα μεγάλα ἀγόρια ἐργάζονται σὲ γραφεῖα κτλ. 8 ὧρες τὴν ἡμέρα. Ὅσο γιὰ τὴ διαφορὰ ἀναπτύξεως μεταξὺ τῶν δύο φύλων, ἰσχυρίζεται ὅτι ἀρχίζει ἀπὸ τὸ 12ο ἔτος κι' ἀπάνω (ὅταν ἕνα κορίτσι 16 ἐτῶν εἶναι πολὺ πιὸ ἀνεπτυγμένο ἀπὸ ἕν' ἀγόρι τῆς ἴδιας ἡλικίας). Ἑπομένως ἡ στατιστική, ποὺ θὰ ἔδειχνε τὴν ὑπεροχὴ αὐτοῦ ἢ ἐκείνου τοῦ φύλου, θἄπρεπε νὰ γίνῃ μόνο στὴ Μικρὴ Τάξη, ὅπου ἀγόρια καὶ κορίτσια εἶναι ἰσοδύναμα.

Πραγματικῶς, ***Ἀγοροκόριτσο,*** αὐτὸ τὸ ποίημα τοῦ Παλαμᾶ στὰ Βουνά, ποὺ σᾶρέσει τόσο, εἶναι ἕν' ἀπὸ τὰ ὡραιότερά του. Ἀλλὰ μὲ δυσκολία θὰ μποροῦσα νὰ σοῦ πῶ ἂν προτιμῶ ἀπὸ τὸ βουνὸ τὴ θάλασσα. Ἔχουν τόσα θέλγητρα καὶ τὰ δυό! Ἀλλ' ἐκτὸς ἀπὸ τὸ γοῦστο, ἐδῶ ἔχει νὰ κάνῃ κι' ἡ σκοπιμότη. Εἶναι ἄνθρωποι ποὺ ἡ θάλασσα τοὺς βλάπτει στὴν ὑγεία· κι' εἶναι ἄλλοι ποὺ τοὺς ὠφελεῖ. Τὸ βουνὸ ὅμως ὠφελεῖ κάθε κράσης καὶ κάθε ὑγείας ἄνθρωπο.

Ἡ ***Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιὰ*** μοῦ γράφει ὅτι, ἀλήθεια, πολλὰ παιδιά, στὴν πόλη της, συνηθίζουν μετὰ τὶς ἐξετάσεις νὰ σπάζουν τὰ καλαμάρια τους στοὺς τοίχους τοῦ Γυμνασίου ποὺ τοὺς κάνουν σὲ κακὸ χάλι. Φέτος ὅμως ὁ Γυμνασιάρχης φοβέρισε πὼς ὅποιος σπάσῃ καλαμάρι, δὲν θὰ πάρῃ ἀπολυτήριο καὶ τὸ κακὸ περιορίσθηκε. Ὅπωςδήποτε, αὐτὸ δὲν τὄκαναν τὰ καλὰ παιδιά, τὰ μορφωμένα, τὰ εὐάγωγα, τὰ Διαπλασόπουλα. Ἀλλὰ «κάτι παιδιὰ σὰν ἀλῆτες». Μὰ ἔτι κι λέω κι' ἐγώ.

Κρίνεις πολὺ καλά, ***Ἔρση Δρόσου:*** ὁ Hugo εἶναι πολὺ ἀνώτερος ὡς ποιητὴς παρὰ ὡς πεζογράφος, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι εἶναι μεγαλοψυχὴς καὶ στὰ δυό. Ὅσο γιὰ τὸν «Κοσμάκη», τὸ νέο τετράτομο μυθιστόρημα τοῦ κ. Ξενοπούλου, φρονῶ κι' ἐγώ, ὅτι ἂν καὶ διαβάζεις βιβλία σὰν τοὺς «Ἀδελφοὺς Καραμαζώφ» καὶ σὰν τὴν «Κυρία Μποβαρύ», δὲν εἶναι γιὰ τὴν ἡλικία σου.

Χθὲς ἴσα-ἴσα, ***Λυσόχαρτο,*** ἔκαμα τοὺς συνδυασμοὺς τῶν φωτογραφιῶν ποὺ ἔχω πρὸς δημοσίευση, καὶ ταίριαξα καὶ τὴ δική σου μὲ δυὸ ἄλλες. Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο θἀρχίσω νὰ δημοσιεύω, πρῶτα τὶς παλαιότερες, ἔπειτα τὶς νεώτερες—ὅσο μπορῶ τουλάχιστο, γιατί, ἄλλες μικρές, ἄλλες μέτριες, ἄλλες μεγάλες, δὲν συνδυάζονταν τόσο εὔκολα καὶ πολλὲς φορὲς ἀναγκαζόμουν ἀνάμεσα σὲ δυό παλιὲς νὰ βάζω καὶ μιὰ νέα. — Γιὰ τὶς Ἀσκήσεις ποὺ μοῦ βάζεις στὸ γράμμα σου, τί νὰ σοῦ πῶ; Καλὲς εἶναι. Ἀλλ' ἂν σοῦ τὶς ἔκρινα ἐδῶ λεπτομερῶς, θὰ ζήλευαν ὅλοι οἱ συνθέτες, καὶ στὸ ἑξῆς δὲν θὰ λάβαινε γράμμα ποὺ νὰ μὴν ἔχῃ Ἀσκήσεις πρὸς κρίση. Γίνεται;

Εἶπα τὴν ἄλλη φορὰ στὸν ***Πίκμαν,*** ὅτι συμφωνοῦσα μ' αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔγραφε γιὰ τὸν Διαγωνισμὸ Καλλιγραφίας. Κι' ἰδοὺ τὸ σχετικὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ γράμμα του: «Ἡ ἰδέα εἶναι πολὺ ὡραία. Φθάνει νὰ βασιοθῇ ὁ Διαγωνισμὸς στὴν τάξη μᾶλλον παρὰ στὴν καλλιγραφία. Νὰ βραβευθῇ δηλαδὴ τὸ Πένταθλο ἐκεῖνο ποὺ θὰ παρουσιασθῇ καθαρό, καλαίσθητο, μὲ πρακτικὴ διάταξη, ποὺ νὰ χαίρεται κανεὶς νὰ τὸ βλέπῃ καὶ νὰ τὸ διατάζῃ, ἔστω κι' ἂν τὸ γράψιμο δὲν εἶναι ὑπόδειγμα καλλιγραφίας. Φυσικά, τὰ ὑποδείγματα καλλιγραφίας εἶναι μόνο γιὰ τὸ σχολεῖο. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ ἰδοῦμε πόσο ὠφελήθηκε κανεὶς ἀπ' αὐτά, γιὰ νὰ γράψῃ μὲ τάξη, μὲ καθαρότητα καὶ μὲ καλαισθησία. Μοῦ κακοφαίνεται μόνο πὼς εἶναι ἀργὰ γιὰ νὰ προκηρύξω τώρα καὶ τέτοιο Διαγωνισμό: Πολλοὶ μοῦ ἔστειλαν κιόλα τὶς ἀπαντήσεις τους στὸ Πένταθλο. Ἀλλὰ δὲν πειράζει. Ὅ,τι ἀναβάλλεται δὲν χάνεται, λέει ἡ παροιμία.

Ἀλήθεια ξαφνιάστηκα, ***Ἀτρόμητη Φοβητσιάρα.*** Εἶχα νὰ λάβω γράμμα σου τόσον καιρό! Ἀλλ' ἀφοῦ ὁμολογεῖς πὼς ὅ,τι κι' ἂν ἔλεγα θἄχα δίκιο, δὲν λέω τίποτα. Σὲ συγχαίρω μόνο γιὰ τὰ ἄριστά τοῦ ἀπολυτηρίου σου ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο. Ἔ, δὲν ἦταν μικρὸ νἄρθῃς πρώτη μέσα σὲ 120 παιδιὰ ποὺ ἐξετάσθηκαν. Ἰδιαιτέρως μ' εὐχαρίστησε τὸ ἄριστά σου στὴ σύνθεση. Σοῦ εὐχομαι τὴν ἴδια ἐπιτυχία στὶς εἰσαγωγικές σου στὸ Πανεπιστήμιο. Ὅσο γιὰ τὴν Ἐπιστήμη ποὺ θὰ σπουδάσῃς, θὰ προτιμοῦσα κι' ἐγὼ τὴν Ἰατρικὴ καὶ τὴ μικροβιολογία ποὺ θέλει ὁ μπαμπάς. Ἂν ὅμως δὲν αἰσθάνεσαι καμμιὰ κλίση ἀπολύτως, τότε καλύτερα νὰ σπουδάσῃς Φιλολογία, ἀφοῦ αὐτὴ σὲ τραβᾷ. Μὲ ἄλλους λόγους, αὐτὸ θὰ τἀποφασίσῃς μόνη σου. Ἄλλοιῶς δὲν γίνεται.

Παινεμένο Ἀνδριωτάκι, δὲν θὰ διάβασες τὸν Ὀδηγὸ καὶ δὲν ξέρεις ἀκόμα τοὺς ὅρους τῆς Ἐπιστολῆς. Πρῶτο, τὰ κομμάτια πρέπει νὰ γράφονται χωριστά, ὄχι μαζὶ μὲ τὸ γράμμα. Δεύτερο, ὅσα ἀπ' αὐτὰ ἐγκρίνονται, δημοσιεύονται χάρισμα. Ἀλλὰ ἡ ἱστορία ποὺ μοῦ στέλνεις, καὶ χωριστὰ νἄταν γραμμένη, δὲν θὰ μποροῦσε νὰ δημοσιευθῇ, γιατί εἶναι μιὰ ἱστορία γνωστότατη, ἐν' ἀνέκδοτο ποὺ ἔχει δημοσιευθεῖ χίλιες φορές. Τὄγραψες ὅμως καλά, σὲ καλὴ γλῶσσα, σὰν αὐτὴ ποὺ θέλω· καὶ μιὰ φορὰ ποὺ γράφεις καλά, θὰ βρῇς καὶ καμμιὰ πιὸ κατάλληλη ἱστορία, νὰ σοῦ τὴ δημοσιεύσω.

Σ' εὐχαριστῶ, ***Δροσοπηγή,*** πρῶτα-πρῶτα ποὺ, γιὰ νὰ μοῦ γράψῃς, διαλέξες «τὸ πιὸ σκοῦρο μελάνι τοῦ σπιτιοῦ». Τί καλὰ ἂν τὄκαναν αὐτὸ ὅλοι! Μὲ πόσο μεγαλύτερη εὐχαρίστηση θὰ διαβαζα τὰ γράμματά τους!.. Πολλὰ χαιρετίσματα στὶς θειές σου καὶ στὴν ἀδελφή σου. Τὸ Σῆμα θὰ μπορέσῃς βέβαια νὰ τὸ πάρῃς κι' ἀργότερα, γιατὶ δὲν θὰ κάμω μόνο ὅσα θὰ μοῦ παραγγείλουν. Ἤθελα ὅμως νὰ μοῦ στεῖλουν οἱ φίλοι μου τὰ λεπτὰ ἀπὸ τώρα, γιὰ νὰ μαζευθῇ τὸ κεφάλαιο ποὺ χρειάζεται. Γι' αὐτὸ καὶ σὺ θἄπρεπε νὰ παραιτηθῇς ἀπὸ τὴν ἰδέα νὰ τὸ ἀγοράσῃς «μὲ δικά σου λεπτὰ γιὰ νἄχῃ περισσότερη ἀξία», καὶ νὰ γυρέψῃς τὸ εἰκοσιπενταράκο ἀπὸ τὸ μπαμπὰ ἢ τὴ μαμμά. Καὶ τὸ κάτω κάτω, ἅμα θὰ σοῦ δώσουν, τὰ λεπτὰ δὲν θἄναι «δικά σου»;

Ἐλπίζω, ***Ἐνυώ,*** νὰ σοῦ ἀρέσουν πολὺ καὶ τὰ νέα μου μυθιστορήματα καὶ νὰ σὲ παρηγορήσουν στὴ λύπη σου γιὰ τὸ μοιραῖο τέλος τῶν «Ἀεροπόρων». Ναί, Φωκίων Θαλερός, καὶ Κίμων Ἀλκιδης, καὶ Πέτρος Πυργωτός, εἶναι ψευδώνυμα παλαιῶν γνωστῶν συνεργατῶν μου. Εἶπα στὸν πρῶτο πόσο σοῦ ἄρεσε ἡ παιδική ζωὴ τοῦ Δίκεως· θὰ πῶ καὶ στὴ ***Φιλόσοφη*** ὅτι τὴ θαυμάζεις καὶ κατὶ τὴ συγχαίρεις γιὰ τὴ «Φυγή» της καὶ τὰ σονέττα της. Καὶ τώρα, ποτὲ θὰ μοῦ ξαναγράψῃς; Τὸ ξέρω πὼς πάντα μὲ θυμᾶσαι καὶ μἀγαπᾷς, ἀλλὰ θέλω καὶ νὰ μοῦ γράψῃς. Σ' εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὴν ὑπόσχεση ὅτι δὲν θὰ πάψῃς νὰ ξεσπαθώνῃς γιὰ νὰ κάνῃς κι' ἄλλα παιδιὰ εὐτυχισμένα...

Πολὺ φυσικό, ***Οὐράνιο Τόξο,*** νὰ μὴ σοῦ ἀρέσουν ὅσα γράφεις τώρα παρὰ γιὰ λίγο μόνο καιρό. Εἶναι ποὺ προσδεύεις, ποὺ γράφεις ὁλοένα καλύτερα, καί, μπροστὰ στὰ νέα, τὰ παλιὰ ὠχριοῦν. Θἄρθῃ ὅμως καὶ καιρός,—ἔννοια σου—ποὺ θὰ γίνεται κι' αὐτὸ ποὺ τὸ θεωρεῖς ὡς τὸ καλύτερο καὶ νὰ προσδεύῃς δηλαδή, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴν παύουν νὰ σοῦ ἀρέσουν τὰ παλιά σου. Γιατί κι' αὐτὰ τότε θἄναι πραγματικῶς ὥριμα κι' ὡραῖα. Ἔπίσης θἄρθῃ καιρός—ἀλλὰ πολὺ-πολὺ ἀργότερα—ποὺ θὰ σοῦ ἀρέσουν μόνο τὰ παλιά σου. Γιατὶ τότε θὰ πάψῃς πιὰ νὰ προσδεύῃς καὶ νὰ γράφῃς ὁλοένα καλύτερα... Ἔτσι εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Μετὰ τὴ νεότητα, ἔρχεται ἡ ὡριμότης, ἡ ἀκμὴ τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας, κι' ἔπειτα τὸ γῆρας κι' ἡ παρακμή. Ὅσο γιὰ κείνους ποὺ λοιποῦνται ἢ παραπονοῦνται ὅταν τοὺς ἀπορρίπτεται κομμάτι, ἐλπίζω νὰ παρηγορηθοῦν καὶ νὰ μερώσουν ἀφοῦ εἶδαν, στὸ προηγούμενο φυλλάδιο, νἀπορριπτεται κι' ἕνα σονέττο τῆς ***Κυρᾶς τῆς Θάλασσας.***

Πολὺ σωστά, ***Ρόδη Οὐράνη:*** πρῶτα νὰ διαβάζῃς ἐμένα, κι' ἔπειτα, μὲ τὴν ἡσυχία σου, τὴ «Νέα Ἑστία», ποὺ θέλει «πιὸ ἐπιστημένη ἔρευνα καὶ πιὸ πολλὴ μελέτη». Ὁ κ. Γιωργὲφ Ἐλιγιᾶ, ποὺ τόσο θαυμάζεις τὶς μελέτες του καὶ τὰ ποιήματά του στὴ «Νέα Ἑστία», εἶν' Ἕβραῖος κι' Ἑβραιολόγος σπουδαῖος, ἀλλὰ δικός μας, ἕλληνας. Μὴ σοῦ κάνῃ λοιπὸν ἐντύπωση ποὺ γράφει τόσο ὡραῖα τὴ γλῶσσα μας, ἀφοῦ εἶναι καὶ γλῶσσα τοῦ σπιτιοῦ. Μένει ἐδῶ, στὰς Ἀθήνας, καὶ διδάσκει Ἑβραϊκὰ στὸ σχολεῖο τῆς ἰσραηλιτικῆς κοινότητας.

Μὲ ἀποζημίωσε γιὰ τὴ σιωπή σου, ***Ἄρη,*** αὐτὸ τὸ μεγάλο κι' ὡραῖο γράμμα μὲ τὴ φωτογραφία σου στὸν καταρράχτη τῆς Ἔδεσσας. Εἶπα στὸν κ. Φαίδων ὅσα μοῦ γράφεις γιὰ τὸ σχολειό σας. Δὲν δικαιολογεῖται οὔτε μ' αὐτὸ βέβαια τὸ σπάσιμο τῶν καλαμαριῶν, εἶναι ὅμως θλιβερὸ πρᾶγμα τέτοια κατάσταση σχολείου, Γυμνασίου, σὲ μιὰ μεγάλη πόλη σὰν τὴ δική σας. Γιατὶ δὲν κάνετε ἀναφορές, καὶ διαδηλώσεις ἐν ἀνάγκῃ, ὥστε νὰ συγκινηθῇ ἡ Διοίκησις καὶ νὰ νοικιάσῃ καλύτερο οἴκημα; Θὰ πῶ ἐκ μέρους σου στάγόρια ὅτι «πρέπει νὰ κλεισθοῦν στὰ σπίτια τους ἀὰν τὰ κορίτσια, ἀν θέλουν νὰ τὰ νικήσουν στοὺς Διαγωνισμούς». Ἔννοεῖς βέβαια νὰ ἐργασθοῦν. Θὰ πῶ ἀκόμα ὅτι θἀγοράσῃς τὸ Σῆμα ὅσο κι' ἂν κοστίσῃ, —δὲν εἶχες ἰδεῖ ἀκόμα πόσο εἶναι φθηνό,—γιατὶ τὸ θεωρεῖς ἀπαραίτητο. Ὅσο γιὰ τὶς... κλεψιές, καλύτερα νὰ μὴν πῶ τίποτα. Αὐτὰ τἀνέκδοτα, βλέπεις, αὐτὰ τὰ Π. Πνεῦματα, κυκλοφοροῦν...

«Ἔχετε χάσει κανένα πολύτιμο ἀντικείμενο καμμιὰ φορά, κι' ὅταν τὸ βρίσκετε. εἴδατε μὲ τί χαρὰ τὸ κρατᾶτε;» Ἔτσι κι' ὁ νέος μου φίλος ***Κωνσταντῖνος Μπολωτῆς*** κρατοῦσε τὸ φυλλάδιό μου ἕνα βράδυ ποὺ τὸ ἀνακάλυψε σ' ἕνα περίπτερο τῆς Ὁμονοίας. Γιατὶ δὲν εἶχε ξαναιδεῖ φυλλάδιό μου ἀπὸ τότε ποὺ ἦταν ἀκόμα στὴν πατρίδα του κι' ἕνας ξάδελφός του ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ποὺ πῆγε κεῖ ἕνα καλοκαίρι, τοῦ ἔδωσε μερικὰ νὰ διαβάσῃ καὶ τοῦ ἄρεσαν τόσο πολύ. Ἐνόμιζε λοιπὸν πὼς εἶχα πάψει νὰ ἐκδίδωμαι κι' ἦταν πολὺ λυπημένος. Γι' αὐτὸ χάρηκε τόσο πολὺ κεῖνο τὸ βράδυ, ποὺ βεβαιώθηκε ὅτι ὑπάρχω κι' ὅτι μποροῦσε νὰ γίνῃ συνδρομητής, πράγμα ποὺ ἦταν ἡ μεγαλύτερή του ἐπιθυμία. Αὐτὰ μοῦ διηγεῖται στὸ πρῶτο του γράμμα. Τί ὄμορφο ποὺ εἶναι καὶ πόση ἀγάπη σὲ μένα φανερώνει! Ἐλπίζω νὰ πάρῃ καὶ ψευδώνυμο ὁ νέος μου φίλος καὶ νὰ μοῦ γράψῃ ταχτικά.

Αὐτὴ λοιπὸν τὴ στιγμὴ ποὺ ἀπαντῶ στὸ γράμμα σου, ***Νιότης Ἀδάμα,*** ταξειδεύεις γιὰ τὴν Κέρκυρα. Ἡ ἔφυγες νωρίτερα γιὰ νἀποφύγῃς τὴ δυσοίωνη Τρίτη; ... Μὴν ἔχεις τέτοιες προλήψεις, παιδί μου· ὅλες οἱ ἡμέρες εἶναι τοῦ Θεοῦ, κι' ἂν ἦταν καμμιὰ κακὴ στὴ θάλασσα, θἄταν καὶ στὴ στεριά... Σοῦ εὐχήθηκα καλὸ ταξίδι μὲ τὴν καρδιά μου. Ὦ, ναί, στὴν Κέρκυρα θὰ μορφωθῇς καλύτερα, καὶ θὰ γνωρίσῃς καὶ μορφωμένα Διαπλασόπουλα, γιατὶ ἔχω ἐκεῖ πολλά. Εἶδα καὶ τὴν ἀγάπη ποὺ σοῦ ἔχει ὁ θεῖος σου καὶ τὴ βρῆκα πολὺ φυσική· καὶ γιατὶ εἶναι ἀδελφὸς τοῦ πατέρα σου, καὶ γιατὶ ἔμεινες ὀρφανὸ κι' ἀπὸ πατέρα κι' ἀπὸ μητέρα, ἀλλὰ προπάντων γιατ' εἶσαι καλὸ παιδί, ἀριστεύεις στὰ μαθήματά σου κι' ἀξίζεις κάθε ἀγάπη καὶ προστασία. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν θὰ πῇ πὼς ἡ εὐγνωμοσύνη σου πρέπει νὰ εἶναι μικρότερη πρὸς τὸν καλό, τὸν πεντάκαλο ἄνθρωπο, ποὺ στάθηκε γιὰ σένα προστάτης καὶ σωτήρας.

Ἔχεις δίκιο, ***Γαλανομάτη,*** γιατὶ ὁ Jules Chancel εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους μυθιστοριογράφους γιὰ τὴ νεολαία. Ὁ τόμος αὐτὸς ποὺ περιέχει τὸ μυθιστόρημά του, ὑπάρχει. Ἀλλὰ καὶ στὸν ἐρχόμενο, τοῦ 1931, θὰ δημοσιευθῇ ἕνα δικό του ἐπίσης ὡραῖο. Βρίσκω πολὺ φυσικὸ νὰ νοσταλγῇς τὸ χειμῶνα μὲ τὰ κρύα καὶ τὰ χιόνια· γιατὶ στὸ τέλος καὶ τὸ καλοκαίρι κουράζει... Σὲ ποιὸ φυλλάδιο ἦταν αὐτὸ τὸ «γράφομαι»; Δὲν τὸ θυμοῦμαι τώρα καὶ δὲν εἠκαιρῶ νὰ ψάξω.

Ὡραῖο τὸ γράμμα σου ἀπὸ τὴ Βουλιαγμένη, ***Δροσερὸ Μελτέμι.*** Εἶδα μὲ χαρὰ μου, ὅτι μ' ὅλα τὰ κολύμπια, καὶ τὰ βόλεϊ, καὶ τοὺς περιπάτους στὸ δάσος, κατογίνεσαι καὶ μὲ λύσεις—σοῦ ἔστειλα χαρτὶ νὰ τὶς γράψῃς καὶ νὰ μοῦ τὶς στείλῃς — καὶ μὲ τὸ Πένταθλο καὶ μ' ἀλληλογραφία. Εὖγε! ἐσὺ ξέρεις νὰ μοιράζῃς τὸν καιρό σου ὅπως πρέπει. Ἀγαπᾷς τἀθλητικά, ἀλλὰ χωρὶς νὰ παραμελῇς καὶ τὰ πνευματικά. Μὰ βέβαια, σᾶμα καὶ πνεῦμα δὲν εἶναι ὁ ἄνθρωπος; Γι' αὐτὸ μὲ «ἴση χαρὰ» περιμένεις τώρα καὶ τὸ ἄνοιγμα τοῦ ἀγαπητοῦ σου σχολείου.

Εἶδα, ***Φαίδρα,*** τί ὡραῖα ποὺ περνᾶς στὸ Τατόϊ μ' ὅλο τὸ χειμῶνα ποὺ ἔχετ' ἐκεῖ ἀπὸ τώρα. Ἐλπίζω νὰ σοῦ πέρασε τὸ κρυολογηματάκι. Ποιὰ ἀγωνίσματα τοῦ Πενταθλου δὲν ξέρεις; Τὸ Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ ἴσως... Ὅσο γιὰ τὰ «Εὔσημα ἐπιμονῆς» διάβασε στὸν Ὀδηγὸ τὸ Κεφάλαιο περὶ Λύσεων Πνευματικῶν Ἀσκήσεων, νὰ ἰδῇς τί εἶναι. Παίρνει Εὔσημα κι' ὁποιος ἐπιμένει νὰ λύνῃ καὶ νὰ στέλνῃ λύσεις. Κι' αὐτὸ τὸ Ἔκαμα, γιατὶ πολλοὶ ἐστέλναν ἑνὸς ἢ δυὸ φυλλαδίων κι' ἔπειτα βαριόνταν καὶ τἄφιναν. Δὲν εἶχαν ἐπιμονή.

Μοῦ παρήγγειλαν τὸ ΣΗΜΑ κι, οἱ ἑξῆς: ***Στυμφαλίς, Ναδία, Δεσποινὶ

«Τὰ θαύματα τῆς ρεκλάμας» τοῦ *Μυστηριώδους Προσωπιδοφόρου*. Αὐτὸ ἀπορρίπτεται γιατὶ ὁ ἴδιος σημειώνει ὅτι εἶναι παρμένο *ἀπὸ ἕνα ἡμερολόγιο τοῦ Σκόκου*. Μὰ δὲν ξέρει ὁ *Μ.Π.* ὅτι στὴ Σ.Σ.Σ. δημοσιεύονται μόνο πρωτότυπα καὶ ὄχι ἀντιγραφὲς ἀπὸ ξένα ἔργα ;— «Τὰ σοφὰ πουλιά» τοῦ *Πετροβολητῆ*. Χωρὶς ἐνδιαφέρον ἡ ὑπόθεση. Ἀλλὰ καὶ τὸ γράψιμο βιαστικὸ κι' ἄταχτο.—«Ἀσπλαχνία» τοῦ *Μικροῦ Ἐδισσων*. Σχετικὴ φλυαρία, ποὺ χαλᾶ κάθε ζωηρότητα. Ὁ πρόλογος ἀσύμμετρα μακρύς.—Παρατηρῶ ὅτι πολλοὶ γράφουν, παρὰ τὸν κανονισμό, τὰ κομμάτια τους συνέχεια στὸ ἴδιο χαρτί. Πρέπει νὰ ξέρουν ὅτι ὅσο καλὰ κι' ἂν εἶναι, ἔτσι δὲν μποροῦν νὰ δημοσιευθοῦν ὅλα, γιατὶ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο τεχνικῶς. —Θὰ ἐξακολουθήσω.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Γεώργιον Ἀβέρωφ* (εὐχαριστῶ γιὰ τὸ Φθινόπωρο· δὲν μπορῶ ὅμως νὰ τὸ χρησιμοποιήσω, γιατὶ τὸ θέμα εἶναι πολὺ ξενικὸ κι' ἡ ζωγραφιὰ ἔχει χρώματα·) *Χαραυγήν* (πολὺ σωστά· πήγαινε τώρα στὸ ἀγαπητό σου σχολεῖο, ἀπόλαυσε τὶς χαρὲς τοῦ χειμῶνος, καὶ πάλι τὸ καλοκαίρι θὰ ξαναβρῇς ὅλ' αὐτὰ ποὺ ἄφησες στὴν ἐξοχή· Μυθολογία ὄχι, δὲν ἔχω· στὰ βιβλιοπωλεῖα θὰ ζητήσῃς καὶ θὰ διαλέξῃς·) *Μικρὸν Ἐδισσων* (τὰ ἴδια ἀπαντῶ καὶ σὲ σένα· μπορεῖς νὰ γράψῃς ἀπ' εὐθείας σ' ἕνα βιβλιοπωλεῖο ἐδῶ, τοῦ κ. Ι. Δ. Κολλάρου π: χ ι, νὰ σὲ πληροφορήσῃ τί Μυθολογίες ὑπάρχουν·) *Βάσιγκτων* (δικό του εἶναι βέβαια, ἀλλὰ δὲν εἶναι βιβλίο γιὰ παιδιά· αὐτὰ τὰ ξένα ὀνόματα συνήθως δὲν κλίνονται : ὁ Βάσιγκτων, τοῦ Βάσιγκτων· μερικοὶ μάλιστα τὰ γράφουν καὶ μὲ ὄμικρον· ἡ γῆ εἶναι σφαιροειδής, δὲν μπορεῖς νὰ πιστέψῃς τίποτ' ἄλλο· μόνο ποὺ τὸν παλιὸ καιρὸ δὲν τὄξεραν οἱ ἄνθρωποι καὶ μιλοῦσαν ἢ ἔγραφαν γι' αὐτὴν σὰ νάταν ἐπίπεδη·) *Ἔρσην Δρόσου* (ἄ, τί ὡραῖα βιβλία ποὺ διάβασες αὐτὸν τὸν καιρό! περιμένω τὶς ἐντυπώσεις σου ἀπὸ τὴ «Chartreuse» γιατὶ ἐγὼ δὲν τὴν ἔχω διαβάσει· νὰ ἰδοῦμε τώρα, θὰ ξαναβρῇς τὴν πολύτιμή σου καθηγήτρια ; γιατὶ νομίζω πὼς τὸ Ὑπουργεῖο θὰ τῆ στείλῃ μὲ ὑποτροφία στὴ Γερμανία·) *Ρογῆρον* (πολὺ ἐνδιαφέροντα ὅλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις· καὶ τὶ παραστατικά! σὲ διαβάζω καὶ νομίζω πὼς σὲ ἀκούω· περιμένω τὸ διηγηματάκι·) *Λάτανιαν* (ἄχ, τί ἄσπρο μελάνι! τί νὰ μοῦ γράψῃς ἄραγε ; οὔτε λέξη δὲν μπόρεσα νὰ βγάλω· νὰ δώσω τὸ γράμμα σου νὰ μοῦ τὸ διαβάσουν ; κι' ἂν μοῦ γράψῃς κανένα μυστικό ; . .) *Ἔρημο Ἀκραγιάλι* (ἡ παραγγελία σου ἐξετελέσθη στὶς 3 Σεπτεμβρίου·) *Συρκούφ* (ναί·) *Ἰωάννην Φυρίον* (χαίρω πολύ· ἔστειλα· ὁ Ὁδηγὸς τιμᾶται δρ. 6· ἀγοράσαι δὲν εἶναι δεκτοὶ στὴ Σελίδα, οὔτε στὸ Πένταθλο. ἔχεις καιρό, ἀπὸ τοῦ χρόνου·) *Γαβριὰν* (ἔστειλα· στὴν τελευταία ἐρώτησή σου ναί·) *Ἰρίδα Μυρσίνη* (ἄχ, θέ μου, θὰ τὸ θυμηθῶ : ἐλπίζω ὅμως·) *Μιμόζαν* «(Φτωχὲς ψυχές»; τὸ ἔλαβα·) *Πετροβολητὴν* (τὰ ἔλαβα ὅλα· ἀλλὰ γιατὶ ἐπιμένεις νὰ γράφεσαι «Πετροβολιστής», δὲν εἶναι πετροβολίζω τὸ ρῆμα, εἶναι πετροβολῶ — πετροβολητής· λέμε τορπιλλιστής, ἀλλὰ τὸ ρῆμα κάνει τορπιλλίζω·) *Λευκάταν* (ἔλαβα, ἔστειλα, περιμένω·) *Ἐλένην Π.* (χαίρω πολὺ ποὺ παρακινήθηκες νὰ μοῦ γράψῃς κ' ἐλπίζω τώρα νὰ ἐξακολουθήσῃς ἔστειλα, κι' ἔχω στὴ διάθεσή σου δρ. 4·) *Ναπολεόνην* (μὰ μπορῶ νὰ σοῦ πῶ ;) *Ταγκὸ τῶν Ρόδων* (χαίρω, ἔλαβα·) *Ἄγνωστον* (Ὁδηγὸν ἔστειλα· προηγούμενο γράμμα σου δὲν ἔλαβα·) *Νεράϊδαν τοῦ Εὐρώτα* (Ἀσκήσεις δὲν εἶναι τώρα δεκτές· περίμενε τὴν προκήρυξη τοῦ σχετικοῦ Διαγωνισμοῦ·) *Στέλλιον Λάλωσην* (στεῖλε 10 δρ. καὶ ξαναγράψε μου τὸ ψευδώνυμο ποὺ θέλεις νὰ σοῦ ἐγκρίνω·) *Εὐθύμιον Φιλιππήν* (γιὰ τὴ Σελίδα χρειάζεται καὶ ψευδώνυμο·) Lucie Brémont (δὲν ἔλαβα προηγ. γράμμα·) *Φίλιππον Σμυρνιώτην* (φωτογραφία ἐλήφθη·) *Ἰσχὺν τοῦ Πετρωμένου* (σὲ συγχαίρω γιὰ τὸν προβιβασμό· αὐτὰ ποὺ μοῦ λές δὲν τἄλαβα·) *Γλυκύλαλον Ὄνον* (λύσεις δυκτές· φυλλ. 1, 22, 25 ἔστειλα·) *Σταράκην* (ἔλαβα κι' εὐχαριστῶ·) *Ροδοδάκτυλον* (ἔστειλα ἐκ νέου καὶ ὀφείλεις δρ. 10.

Σύννεφο, Μυστηριώδη Ντεντεκτίβ, Ἐλπίδα Βλάχου, Τάκην Ε. Λαμπίρην, Τσὶν-Τσὸν (ἔστειλα).

Εἰς ὅσους ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *22 Σεπτεμβρίου*, ἀπὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 25ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι 27 Νοεμβρίου.

603. *Λεξίγριφος*

Ἐν' ἄρθρο μ' ἕνα ἐπίθετο
Τοῦ ἀνθρώπου—ποὺ διακρίνει
Αὐτὸν ἀπ' τὰ τετράποδα —
Τὰ βάζω στὴ γραμμὴ
Κι' ὁ λύτης τώρα ἂς κρίνει :
Ποιὸς βασιλιὰς ταλαίπωρος
Προβάλλει στὴ στιγμή!

Μελαχρινὴ Κυπριοπούλα

604. *Στοιχειόγριφος*

Σὲ πρόθεση δισύλλαβη
Γράμμα ὡς κεφάλι βάζω
—Ὁλόκληρο ἐννοῶ—
Μὰ δὲν μετανοῶ,
Γιατὶ ἔτσι τὴ σαλάτα μου
Πιὸ νόστιμη τὴν κάνω.

Λάχεσις

605. *Μεταγραμματισμὸς μετὰ Στοιχειογρίφου*

Ἀντίθετ' ἀπ' τὰ *δεξιὰ* γιὸ νὰ [βρεθῶ,
Πῶς πρέπει τώρα ἐγὼ νὰ περ- [πατάω ;
Μὰ φτάνει ὁ λύτης νὰ μ' ἀλλά- [ξῃ τὸ κεφάλι
Κι' ἀκόμα ἕνα, ἂν θέλῃ, *νὰ* μοῦ [βάλῃ,
Λευκόφτερο πουλὶ γιὰ νὰ γενῶ
Κι' ἐλεύθερο σὲ γῆ καὶ σ' οὐ- [ρανό,
Ἀπ' ὅπου θὰ μ' ἀρέσῃ νὰ πετάω.

Σνουρόμαλλη

606. *Ἀναγραμματισμὸς*

Ἂν τὴν ἀναγραμματίσῃς
Κάποια νῆσο, θαπορήσῃς,
Γιατὶ μαῦρος θὰ προβάλῃ
Τὸ σγουρό του τὸ κεφάλι.

Μιράντα

607. *Μαιάνδρος*

```
* * * * *   * * * * *   * * *
*         *         *         *
*   * * *   *   * * *   *
*   *       *       *       *
* * *   * * * *   * * * *
```

Ὅλαι αἱ λέξεις τοῦ Μαιάνδρου εἶναι ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Μυθολογίαν : βασίλισσα, κυνηγός, ἑορτή, θεότης σκληρά, θεὰ οἰνοχόος, θεὰ μεγάλη, νῆσος, γίγας, γοργών, κόρη τοῦ Ἡλίου, νύμφη, θεότης ἐκδικήσεως, μουσικός, δυστυχὴς μήτηρ, θεὰ πρωϊνή.

Κυρὰ-Κυραλίνα

608. *Κρυπτογραφικὸν*

1234567 = Ὁμηρικὸς βασιλεύς
2454 = Πόλις
8547 = Δερμάτινον
45567 = Χῶμα
54234 = Ὄνομα γυναικὸς
6547 = Πολλοὶ μαζὶ
7345 = Κράτος

Τζὼν Π. Μανιατόπουλος

609. *Ποικίλη Ἀκροστιχὶς*

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ καθεξῆς, ἀποτελοῦν κάτι τὸ ὁποῖον κινεῖ ἐξόχως τὴν ἀμιλλάν μας :

1, Ὄρος τῆς Ἀττικῆς· 2, Στρατηγὸς Ἀθηναῖος· 3, Ἥρως τῆς Τροίας· 4, Μαθητὴς τοῦ Σωκράτους· 5, Χώρα τῆς Ἀσίας· 6, Πόλις τῆς Πελοποννήσου· 7, Ὁμηρικὸς ἥρως· 8, Ὄρος τῆς Ἑλλάδος, περίφημον διὰ κάποιον του θηρίον· 9, Μακεδὼν στρατηγός.

Φώτης Σκετάδης

610. *Γρῖφος*

```
        ε          μον
  ε         ε          μον        μον
     Μὴν      ×                λ'
  ε         ε          μον        μον
        ε                μον
```

Ἀνεμώνη τοῦ Βουνοῦ

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 28

395. Παραγουάη (παρά, γουάη = ἀγγλ. y). — 396. Θῶς· Ἄθως. 397. Αἴγιον· Βέλγιον. — 398. Ὁ Ἕλενος. ἡ Ἑλένη.—399.

```
ΘΕΤΙΣ          400. ΚΕΥΛΑ-
Η Ω   Α Ο      ΝΗ (Ἑλένη, ὕ-
Β ΣΑΝΟΣ        λη, λεκάνη, αὐ-
Α Α Δ Υ        λή, Νέῦ, ἦν.)—
ΙΑΝΘΗΡ         401-405. Διὰ τοῦ
ΟΙ   Ω Ο       ΧΝ: *ἰσχνότης*,
  ΣΙΤΟΣ        *χνοῦς*, *ἴχνος*,
*λαχνός*, *τεχνίον*. — 406. ΞΕΝΟ-
ΠΟΥΛΟΣ (Ξέρξης, μΕλισσα,
ΖήΝων, ΚολΟκοτρώνης, Φιλό-
Παππος, ἘπίσκΟπος, Εἰλεί-
θΥια, ΜητροποΛίτης, Φθινόπω-
ρΟν, ΛυκαβηττοΣ.)—407. Ἄφες
αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τι ποιοῦ-
σι. 408. *Ἡ Ἑπτάνησος περι-
λαμβάνει ἑπτά* 409. V A N
*νήσους* (ἡ ἑπτά  E A O
νῖ, σ' ὦς, περί  B E R N E
λαμ βα,νι ἑπτά  E O N
ν' εἰς ους.)  N N E
```

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν των 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις μὲ παχεῖα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωρισὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ Α' — 761 /

Πρωτομαΐνοντας στὸ διαπλασόκοσμο, ἀλλήλογραφῶ μὲ ὅλους ὅλες. Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά. Δ σις μου εἶναι : Ἀεωνίδαν Κωνσταντίνην, διὰ «Κρητικὸν Ὀδρανόν», Παλαιὰ Ἀγορά, Χανιὰ Κρήτης.

Κρητικὸς Ὀδρανός

/ Α' — 762 /

Ἡ Δίσις μου ἔλλοξε : Κ. Δαρδούφαν, Καλαμιώτου 10-Β, Ἀθήναις.

ΤΣΙΝ-ΤΣΟΚ

/ Α' — 763 /

Ο «ΠΑΝΕΥΒΟΙΚΟΣ»

ΑΡΚΙΣΕΙ: Εὐβοϊκὸ Ἀκρογιάλι = Φίφα, Γαβριὰς—Καλογερόπουλος. Ἰσμήνη = Δαναρά.

Ἐμπρὸς παιδιά, τί κάθεσθε; καὶ τί ἀργοπορεῖτε.; — Στὸ σύλλογό μας σπεύσατε ὅλοι νὰ ἐγγραφεῖτε.

Δ σις ΑΛΛΑΖΕΙ : κ. Ἀβραὰμ Κρίσπην, Χαλκίδα, Ζητήσατε πληροφορίας ! . .

/ Α' — 764 /

ΑΝΑΠΑΛΟΥΣΙΑ ΑΤΛΑΝΤΗ, ΚΛΟΚΛΟ σᾶς εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὶς εὐχές σας. Ἐλπίζω ΠΑΝΤΟΤΕ νὰ πραγματοποιηθοῦν.

Κάπεισις

/ Α' — 765 /

Εὐχαρίστως δέχομαι, **Μελαγχολικὲ Καλλιτέχνη**· γράψε: Th. Boussoula, Ambroise Balli 30, Camp de Cesar, Alexandrie, Egypte. Περιμένω.

Ἰώνης Ἑρμουπολίτης

/ Α' — 766 /

Βάτραχοι : Πολιτικὴ ὑπῶν, ἱμπριαλιστικὼς διαμορφωθεῖσα ἐπ' ἐσχάτων, ταράσσει ἡμέτερον νευρικὸν σύστημα . . . Μὴ λαμβάνων, ἐντὸς δεκαπενθημέρου, γῆν καὶ ὑδωρ, τὰ σημεῖα ὑποταγῆς, ἔρχομαι τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἀπευθύνων συνάμα ὑμῖν τελεσίγραφον κηρύξεως πολέμου . . . ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

/ Α' — 767 /

ΝΑΡΚΙΣΣΕ, στείλατε στὸ ὄνομά μου Πόστ-Ρεστάντ. **ΠΙΤΣΑ**

/ Α' — 768 /

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μὲ ὅλους-ες. Ἰδιαιτέρως μὲ Γαλανομάτα, Δικηγορίνα καὶ Πέτρον Ριονσαί. Περιμένω στὴν Δ/ση : Μαρίαν Κατσῆ (δι' Ἀθλητὴν), Θήρας 53, Ἀθήνας. **Ἀθλητὴς**

/ Α' — 769 /

Εὐχαριστῶ τὰ εὐγενικὰ τῆς Διάπλασης παιδιά, ὅσα μοῦ ἔστειλαν τετραδιάκια τους, καὶ ἰδιαιτέρως **Ναπολεόνην** καὶ **Ἔλδαν**. **Ἄρης**

/ Α' — 770 /

Περιμένω ἀπ' ὅλους-ὅλες τετραδιάκια, ἀπαντώντας ἀμέσως Μέλισσα. Κουτρυνίθι, Τσοῦχτρα, Πάνθεια Ἀβραδάτου, Μεγάλη Ἑλλάς, Κυρὰ-Κυραλίνα, Δικηγορίνα, Λάχεσι, Νάρκισσε, Βαλέντσια, Λευκάτα, θὰ μ' ἀρνηθῆτε; Νικόλαον Μπόϊκον, Κέρκυραν. **ΑΥΣΟΚΑΡΤΟ**

/ Α' — 771 /

Κόριοι «Βάτραχοι» ἐὰν ἐμεῖς εἴμεθα γιὰ τὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο, πράγμα ποὺ πολὺ μᾶς κολακεύει, γιατὶ μόνον ὡραιότητες εὑρίσκονται ἐκεῖ, προσέξτε σεῖς μὴν κατὰ λάθος ἐπισκεφθεῖτε τὸ Δαφνί, ἀφίνω πιὰ τὸ Γεῶργο ποὺ κινδυνεύει νὰ πέσῃ στὰ χέρια τοῦ ὑπόγια μαζὶ μὲ τὰ σκυλιά του. **Στραβοκανα, Καμπούρα**

/ Α' — 772 /

Διαγωνισμὸς στάσεων «Μπίλιο - Ντώβ». Θὰ βραβευθῇ ἡ καλυτέρα στάσις τῆς Μπίλιο-Ντώβ, Βραβεῖα 2. Συμμετοχὴ δρ. 2. Δ/σις (Α —692). **Μπίλιο-Ντώβ**

/ Α' — 773 /

Μελαγχολική Ὑπαρξις, δὲν ἀπήντησες· γιατί; Δὲν Ζουάν, ἀνταλλάσσομεν τετραδιάκια ; (Α' —692). **Μπίλιο-Ντώβ**

/ Α' — 774 /

Ἀποκαλύψεις : Ὕμνος Λευτεριᾶς = Παπαστομάτης. Ξενιτεμένο Ναυτόπουλο = Βουδούρης. **Ναυσόπαιδο**

/ Α' — 775 /

Σ. Ε. Κ.

Προκηρύσσει διαγωνισμὸν : «Ποία εἶναι ἡ πρωτοπετέρα φράσις διαγωνισμοῦ ;» Συμμετοχὴ δίδραχμος, προθεσμία μηνιαία. Βραβεῖα 3. Δ/σις: (Α'—721).

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι